

ANTECKNINGAR

SOM BERÖRA

LINDESBERGS STAD

MED

DESS TILLHÖRIGHETER

AF

A—N.

LINDESBERG,
OSIEL BLOMBERGS TRYCKERI 1894

Anteckningar

som beröra

LINDEBERGS STAD

med

dess tillhörigheter

Tillegnade

Drätselkammarens Ledamöter

af

A—n.

LINDEBERG
ORIEL BLOMBERGS TRYCKERI 1894.

*Och Han sade till menni-
skan: Si, Herrens fruktan,
det är vishet, och att fly det
onda, det är förstånd.*

Job 28: 28.

FÖRORD.

Dessa anteckningar hafva under flera år blifvit samlade, för att i någon mån bidraga till underlättande af Drätselkammarens arbeten och vid de utredningar m. m., som af stadens öfriga myndigheter infor dras.

Att dessa anteckningar icke äro fullständiga eller felfria samt icke heller förmå fylla de anspråk, som möjligen kunna göras, är tämligen klart. Derföre uppmanas alla, som intressera sig för stadens angelägenheter, att bidraga med på fakta och handlingar grundade rättelser och tillägg, hvilka med tacksamhet mottagas och införas.

Afsigten är att samla alla uppgifter, så noggranna som möjligt, för att sedermera af känd historiker få det hela ordnadt,

*sammanfördt och utgifvet i ett fullständi-
gare arbete. Intill dess må dessa anteck-
ningar tjena som en promemoria för Drät-
selkammaren och intresserade.*

Lindesberg i April 1894.

A—n.

Lindesbergs stads fastigheter.

Rektorsgården,

belägen i kvarteret Rudan och, enligt stadens karta af år 1776, bestående af: Skoltomten utan nummer »publique» $17/32$ tomt, som innehåller $2,123\frac{1}{2}$ qv.-aln.

N:o 88	$13/32$	»	»	»	$1,669\frac{1}{2}$	»
» 89	$24/32$	»	»	»	$4,171\frac{1}{4}$	»
S:ma	$1^{22/32}$	tomt		S:ma	$7,964\frac{1}{4}$	qv.-aln.

Med stadens anläggande började rektorsskolan sin verksamhet (enligt drott. Kristinas bref d. 24 dec. 1652*) å den på kartan upptagna publika tomten, som försattes i bättre skick till boställsgård för rektor år 1707. Sedermera hafva tillkommit följande tomter:

Tomten N:o 88 inköptes till skolan (enl. köpebref d. 8 febr. 1774) för medel ur skolkassan för 300 daler kopp.-mt af rektor Joh. Christernin och benämndes »kryddgårdstomt intill skolgården», innehållande $1,659$ qv.-aln. Detta köp har tre klanderfria uppbud af d. 7 mars, d. 11 april och d. 9 maj 1774. För denna kryddgård betalade boställsinnehafvaren årligen i ränta en rdr banco till skolkassan.

* Före denna tid fanns här en mindre skola, som församlingen underhöll på egen bekostnad.

Tomten N:o 89 har tillkommit skolan, enligt gåfvobref af d. 28 okt. 1793, efter affidne rektor Joh. Kumblin, hvars arfvingar bekräftat gåfvan, och skänktes tomten till evärdelig ego för rektors-sysslan härstädes. Till bostället hör äfven

Rektors löningsjord.

Jordegan N:o 249 om 5 tunl. 26 kapl. åker och 2 tunl. 7 kapl. hage, tillsammans 8 tunl. 1 kapl., belägen inom Lindesby område och inköpt af skolkassans medel.

Jordegan N:o 96 om 5 kapl. åker, donerad af doktor A. W. Stamberg d. 12 aug. 1806. Enligt nya stadsplan belägen i kvarteret Liljan och under gårdsnummer 151.

Vidare lemnas om skolans tillhörigheter i både lös och fast egendom många upplysningar genom ett inventerings-instrument, upprättadt i Lindesbergs skola och gård vid generalvisitation den 23 juni 1806.

Rektorsgården — men icke löningsjorden — är nu såld till enskild person med vederbörligt tillstånd, enl. kongl. resolution d. 29 okt. 1867, i utbyte mot

Skolgården,

som utgöres af hela kvarteret Gåsen, som stadens karta angifver bestå af följande tomter:

N:o 24	.....	$\frac{9}{32}$	tomt om	1,140	$\frac{3}{4}$	qv.-aln.
» 25	..	$\frac{9}{32}$	»	1,333	$\frac{1}{8}$	»
» 26	.....	$\frac{8}{32}$	»	1,008	$\frac{49}{64}$	»
» 27	..	$\frac{24}{32}$	»	3,154	$\frac{1}{4}$	»
» 28	.....	$\frac{22}{32}$	»	2,729		»
S:ma				$2\frac{8}{32}$	tomt och	$9,365\frac{57}{64}$ qv.-aln.

Vidare upplyser Gust. Ljunggrens karta af år 1857, upprättad för städernas beskattning, att å detta kvarter har staden haft förlagda fattighus, sjukhus och lancasterskola.

Minuterings- och utskänkningsbolaget i Lindesberg har, enl. gåfvobref d. 30 juli 1867, till stadens allmänna skolor, Lindesbergs gårdsegare och öfrige innevånare gifvit gården N:ris 24, 25, 26, 27 och 28, utgörande hela kvarteret Gåsen om $2^{8/32}$ tomt, innehållande 9,402 qv.-aln., att ega och besitta såsom evärdelig egendom, den der icke må från staden afyttras.

Faste- och skötebref har staden vunnit den 6 april 1868 å tomterna N:ris 26, 27 och 28, utgörande $1^{22/32}$ tomt eller 6,892 $^{1/64}$ qv.-aln., men lagfart å N:ris 24, 25 har icke meddelats staden; dock finnes särskildt köpebref af den 23 dec. 1856, der Anna Kristina Persdotter för 200 rdr banco försålt obebygda tomterna N:ris 24 och 25 till Lindesbergs stads fattigkassa.

För fattigkassans räkning finnes fastebref af d. 21 dec. 1857.

Det nuvarande skolhuset uppfördes år 1859 och inreddes 1860.

Qvarteret Aborren,

inköptes af rådm. L. F. Törnstrand, enligt köpebref af d. 1 aug. 1869, för 900 rdr rmt af f. rådm. C. Henr. Berglund, men sedermera transporterades köpet på minuteringsbolaget här i staden, utgörande tomten N:o 62 $1^{16/32}$ tomt eller 6,124 $^{15/16}$ qv.-alnar eller hela kvarteret Aborren. Fastebref derå är utfärdadt för minuteringsbolaget af d. 28 febr. 1870.

I byteskontraktet af den 30 juli 1869 antecknas den dertill hörande tredingsjorden såsom medföljande köpet.

Å detta kvarter uppfördes år 1873 stadens spritthus och våghus enl. ritning af arkitekten Andersson från Örebro och parkanläggningen är senare utförd af direktör Sterneman.

Hotellgården

består af nästan hela rådhuskvarteret. Stadens karta angifver, att rådhusmotmen utan nummer innehåller:

»Publique»	$16/32$	tomt om	2,027	$19/32$	qv.-aln.
N:o 57	... $30/32$	»	»	3,833	$63/64$ »
» 58	... $1^{12/32}$	»	»	5,483	$35/64$ »
» 60	... $25/32$	»	»	3,211	$7/16$ »
» 61	... $25/32$	»	»	3,076	$3/16$ »
		S:ma	$4^{12/32}$	tomt o.	17,652 $48/64$ qv.-aln.

Staden eger hela rådhuskvarteret utom gården

N:o 59	... $16/32$	tomt om	2,061	$31/64$	qv.-aln.
Hela qv. S:a	$4^{28/32}$	»	»	19,714	$15/64$ »

Lindesbergs stad inköpte den 19 juli 1869 af källarmästaren J. Edgren för 2,000 rdr rmt tomt N:o 61 om $25/32$ tomt samt $7/32$ af tomt N:o 57 i rådhuskvarteret, hvilka tomter tillsammans utgöra en hel tomt. Fastebref är utfärdadt för staden af d. 26 juli 1872.

Utskänkningsbolaget härstädes inköpte d. 15 mars 1875 för 11,000 kr. af byggm. Jan Larsson och hans hustru, gården N:ris 57, 58 och 60 om $2^{28/32}$ tomt eller 11,519 qv.-aln. i rådhuskvarteret

med dertill hörande tredingsjord och på tredingsjorden en logbyggnad, som ännu finnes kvar. Lagfart derå utfärdad för utskänkingsbolaget af d. 1 nov. 1875.

Utskänkingsbolaget uppförde år 1877 å tomten N:o 58 en kroglokal för 13,500 kr. och en uthusbyggnad för 3,300 kr. allt trävirke oberäknadt, hvilket togs från stadsskogen. Denna gård kallades då för

Nedre Hotellgården eller Krogen.

Till gårdsplan upptogs af tomten N:o 58 cirka half tomt eller lika storlek med derintill liggande ^{10/32} tomt N:o 59.

Krogrörelsen flyttades dock snart derifrån till annan år 1879 vid norra Torggatan nybygd lokal, utgörande tillbyggnad å flygeln till stadshotellet. Denna flygel bygdes år 1873. Sedan dess eller från 1 okt. 1880 hafva postkontor och telegraf varit i nedre hotellgården inrymda mot hyra till staden. Mellersta delen af huset, som var endast en våning, påbygdes år 1884 på sidan åt gatan till två våningar för en betingssumma af 1,519 kr. 33 öre, enl. kontrakt af d. 21 juli 1884.

Staketet kring hotellgården uppsattes 1879 och parkanläggningen anlades af direktör Sterneman 1880 för en kostnad af 737 kr. 30 öre, dagsverken oberäknade.

Taket å hotellets norra flygel nedbrann den 5 juni 1877.

Till ledning för framtida brunnsborrningsarbeten må nämnas, att å nedre hotellgården gjordes försök i aug. 1880 att nedsätta rörbrunn, men kunde vatten icke erhållas, emedan sanden var för fin, och vid 60 fots djup påträffades så hård bot-

ten, att rören icke kunde neddrivas längre. Samma förhållande inträffade vid gården N:o 59 med den skillnad, att den fasta botten ligger 62 fot under jordytan.

Tullhustomten,

belägen i kvarteret Kräftan, utgöres af gårdstomten N:o 6 om $\frac{8}{32}$ tomt med areal af 1,290 qv.-aln. och tredingsjord. Inköptes af fattigvårdsstyrelsen för fattigkassans räkning af Petter Sporre och hans hustru d. 24 sept. 1852 för 133 rdr 16 sk. banco. Fastebrief utfärdadt för fattigkassan af den 28 nov. 1853.

Stadens karta uppgifver arealen vara 1,232 $\frac{1}{4}$ qv.-aln.

Södra tullhustomten,

utan nummer och tredingsjord, i kvarteret Kräftan, inropades af fattigvårdsstyrelsen för fattigkassans räkning på enkefru Berglunds konkursmassas auktion d. 18 aug. 1858 för 41 rdr rmt. Fastebrief utfärdadt för fattigkassan af d. 16 jan. 1860.

Stugubyggnad vid Prestbron,

inköptes af staden på afl. rådm. Axel Holms konkursmassas offentliga auktion d. 18 juli 1887 för 501 kr. med eganderätt till marken, som enl. köpebrevet d. 26 juli s. å. uppgifves vara omtvistad. Utan lagfart.

Stugubyggnaden förändrades sedermera, tillbygdes och inreddes till

epidemisjukhus

(se vidare »allmänna bodplatser»).

"Stenbergs stuga"

på Skottbackarna, belägen å Rya bys mark och

"Hedströms stuga"

på stadens mark vid Lindshyttan, egas af staden.

Borgmästarängen,

belägen på prestebordsgårdens gamla jordområde, nu upptagen som stadsjord N:o 56 om 1 tunl. 16 kapl., har förr utgjort lönejord för stadens borgmästare, men är nu utarrenderad till Lindshytte fattiggård till ett bokfördt årligt arrende af 52 kr., som ingår i stadens allmänna kassa.

Af staden inköpta tomtdelar

för breddning af stadens gator i enlighet med nya stadsplanen:

Af gårdsegaren Erik Larsson den 31 dec. 1881: *561* qv.-fot från tomten N:o 71, kvarteret Björn, till Prestgatan för 20 kr. Priset nedsatt för betingad stensättning. Lagfart den 26 okt. 1885. *Priset pr qv.-fot 3,56 öre.*

Af åkaren P. Pettersson d. 10 juni 1882: *225* qv.-fot från tomten N:o 72, kvarteret Björn, till Prestgatan för 15 kr. Lagfart den 26 okt. 1885. *Priset pr qv.-fot 5,56 öre.*

Af Anna Stina Larsson d. 19 sept. 1884: *682* qv.-fot för 50 kr. af tomten N:o 69 i kyrkoqvar-

teret till norra Torggatan. Lagfart d. 26 okt. 1885.
Priset pr qv.-fot 7,33 öre.

»Cederlunds Majas» tomt och stuga i N:o 67 kyrkoquartern, motsvarande ungefär $\frac{1}{32}$ tomt 503,3 qv.-fot till norra Torggatan för erhållen fattighjelp. Lagfart d. 26 okt. 1885.

Af ingenjör G. Uhr d. 30 april 1885: af jordegorna N:ris 81, 82, 83 (nu i kvarteret Rosen), tomten N:o 148, 1,430 qv.-fot eller 0,8 kapl. = 126,07 qv.-meter, för 100 kr. till norra Torggatan eller s. k. hästtorget. Lagfart d. 26 okt. 1885. *Priset pr qv.-fot 7 öre.*

Af snickaren W. Eriksson d. 30 april 1886: 1,060 qv.-fot för 74 kr. 20 öre af tomten N:o 66 A och 66 B Kyrkoquartern till norra Torggatan. Utan lagfart. *Priset pr qv.-fot 7 öre.*

Af Abr. Nygren den 9 juli 1886: från tomten N:o 149, kvarteret Rosen, 205 qv.-fot till norra Torggatan eller Hästtorget och 489 qv.-fot till Österlånggatan för 50 kr. Utan lagfart. *Priset pr qv.-fot 7,11 öre.*

Af snickaren W. Eriksson den 6 aug. 1890: af N:o 63 1,610 qv.-fot = 141,92 qv.-meter och af N:o 64 $1,538\frac{9}{16}$ qv.-fot = 135,38 qv.-meter, tillsammans $3,148\frac{9}{16}$ qv.-fot eller 277,5 qv.-meter för 500 kr. Utan lagfart. *Priset pr qv.-fot 15,88 öre.*

Af gårdsegaren Joh. Andersson, enl. stadsfullmäktiges beslut d. 13 febr. 1894:

från tomten N:o 51 ..... 314 qv.-fot och
från » » 52 ..... 576 »

S:ma 890 qv.-fot

för 60 kr. till utbredning af södra Torggatan.

Köpehandlingen ännu icke upprättad. *Priset pr
qv.-fot 6,74 öre.*

Grustag, inköpta för stadens behof.

Af Maria Ervall, enl. köpebref d. 24 jan. 1885:
af jordegan N:o 160 11 kapl. = 16 ar 79 qv.-m.
för 400 kr. Lagfart af d. 26 okt. 1885.

Af Johan Ervall, enligt köpebref d. 30 april
1890: af samma jordegan N:o 160, 6 ar 63 qv.-m.
för 250 kr. Utan lagfart.

Denna jordegan N:o 160 är belägen på Skott-
backarna, emellan landsvägen och lilla Lindessjön.

Allmänna bodplatser,

som nu disponeras af staden:

Vid Bottnarna, upptagen på stadens karta
som stadsjord N:o 53 och i areal utgörande 5 kapl.

Vid Prestbron, och är på denna jord upp-
fördt stadens epidemisjukhus.

Tredingsgatan? sträcker sig från ån upp der
tredingsjorden börjar. Under en följd af år har
staden genom auktion försålt der växande gräs.

Jordegan N:o 87.

Stadens karta uppgifver denna egas areal vara
1 tunl. hagmark, belägen i sydvest från kägelbanan.
Såsom åtkomsthandling finnes ett rådhusrättens dom-
boksutdrag af d. 26 mars 1877, der gårdsegaren
C. J. Schöldberg förklarar sig afstå från anspråk på
denna jordegan och att staden således är förklarad
vara egare till densamma. Vidare förekommer ett

köpebref af d. 7 maj 1789, der Brigitta Christina Törngren för 2 rdr specie försålt af egan ett stycke jord, 52 aln. långt och 33 aln. bredt, till brandvaktan Erik Nilsson. Denna lägenhet med stugubyggnad försåldes på offentlig auktion den 28 okt. 1892 för 691 kr. till skomakaren Johansson af Maria Kristina Lindqvist. Den nye egaren reparerade och tillbygde boningshuset under år 1893.

Jordafsöndringen innehåller 3,⁹² kapland eller 605,¹⁷ qv.-meter. Staden har således af N:o 87 28,⁰⁸ kapl. = 43,³¹ ar.

Stadens trädskola

är anlagd år 1891 på förenämnde jordegga N:o 87

Stadens skogar.

I 13:de punkten af drott. Kristinas privilegii-bref för Lindesbergs stad af d. 10 nov. 1645 står uttryckt, att »till staden är gifvet, för nödigt utrymme, vedbrand och mulbete, två byar, nemligen Lindesby och Lindeshyttan, med alla dertill hörande lägenheter och pertinentier till staden och dess Borgerskaps allmänna gagn och bästa.» Vidare »till Lindesbergs stads byggnadsplats och utvidgning af prestegårdens egor så mycket som pröfvas nödigt.»

Då staden ville sätta sig i besittning af ofvan angifna hemman, uppvisade åboerna sina s. k. »stubbebref», hvilka bref gaf dem betryggad rätt att förblifva vid sina hem.

Staden vände sig då till regeringen med be-

gäran om medel för inlösning af de gifna hemmanen, som den på annat sätt icke kunde erhålla, hvilken begäran vägrades, enligt kongl. resolution d. 29 mars 1647, och genom ytterligare rättegång med åboerna blef, enl. kungabrevet d. 4 juni 1778, åboernas eganderätt till ifrågavarande hemman ytterligare befästad.

De i privilegii-brevet gifna hemmanen kunde staden således icke komma i besittning af på annat sätt, än att den sjelf måste inköpa delar deraf i den mån staden förmådde och då hemmansdelar voro till salu. Sålunda inköpte staden för egna medel

$\frac{1}{3}$ **hemman Lindesby**

år 1648 för 44 fat osmundsjern, och ett

halfhemman i Lindesby

år 1787 för 250 rdr specie.

Inegorna till dessa $\frac{5}{6}$ hemman, 26 tunl. 16 kapl. eller 13 hektar 7 ar o. 68 qv.-meter, delades i okt. 1788 på stadens kvarter och tomter, med uteslutande af de publika tomterna, och benämndes dessa delade inegor för

tredingsjord,

hvilken jord till en del utgöres af ängsmark, som var mycket gräsbärande, men genom uppdämning vid Dalkarlshytte bruksdam hafva ängarna blifvit förstörda, hvilket förhållande vållat många tvister och rättegångar, som skola vidare beröras der ifrågavarande dam på annat ställe omnämnas.

1/2 hemman Lindeshyttan

inköptes af staden 1749 för 1200 daler kopp.-mt. På inegorna till detta halfhemman är uppförd

stadens fattiggård

vid Lindshyttan. Stora huset byggdes under åren 1886 och 87 af ingen. Janson för 18,300 kr., enl. entreprenad-kontrakt af d. 14 juli 1885. Åkerjorden, upptagen till 26 tunl. 12 kapl. eller 13 hektar 1 ar och 51 qv.-meter, har blifvit tillökad genom odling på senare åren, så att den nu utgöres af nära 30 tunl. Gården är brandförsäkrad i Örebro läns brandstodsbolag för 26,250 kr.

Fattiggården förvaltas af stadens fattigvårdsstyrelse, som derstädes har en aflönad föreståndare. Fattighjonen hafva i medeltal uppgått till omkring 40, deri inberäknade både barn och äldre personer.

Skogslotten s. k. Berglunds Häggerotsfall,

å skogskartan betecknad med N:o 31, innehållande 55 tunl. 3 kapl. eller 27 hektar 19 ar o. 45 qv.-m. röjd och öröjd jord med derå uppförda byggnader, inropades på enkefru C. H. Berglunds konkursauktion d. 18 aug. 1858 genom stadskassören L. F. Törnstrand för stadens tomteares räkning för en köpesumma af 3,500 rdr rmt. Lagfart för tomtegarne af d. 10 okt. 1859.

Öfver denna ega är af Th. Roberg år 1857 en karta med beskrifning upprättad, hvilken angifver skogslottsnumret vara N:o 30 och Hellströmska Häggerotsfall N:o 31. Kartan ligger i fastehandlingarna.

På denna skogsslott fanns då ett torp, som benämndes Hæggerotsfall, med cirka $\frac{3}{4}$ tunl. areal, hvilket torp nu är med skog planteradt, men åbyggnaden flyttad mot sjön Rossvalen och intill Löfåsens gräns, der torpet nu ligger och benämnes med samma namn.

Torpet Hæggerotsfall

har nu omkring 2 tunl. 1,15 kapl. odlad jord och åbyggnad, brandförsäkrad i Fellingsbro bolag för 1,080 kr.

Härvid bör anmärkas, att handl. Henrik Berglund inköpte förestående skogsslott N:o 30 den 24 september 1824 af Anna Elisabeth Ramsten för 1,400 kr.

Skogsslotten s. k. Hellströmska Hæggerotsfall

inköptes på C. J. Hellströms konkursauktion d. 8 april 1865 af bruksförvaltaren C. A. Leufstedt för 6,750 rdr rmt med areal af 57 tunl. 24 kapl. och *Bänghagen N:o 208*

inom samma hägnad ..... 6 »

tillsammans 63 tunl. 24 kapl.,

utgörande efter metersystemet 31 hektar 47 ar o. 2 qv.-met., hvilka fastigheter han mot förenämnde summa samma dag öfverlät och transporterade på Lindesbergs stads gårds- och tomtogare, som derå hafva lagfart af d. 9 okt. 1865.

På denna ega, som synes vara skogsslotten N:o 31, är uppfördt mot ån skogvaktarebostället

Ånäs,

som nu har odlad jord till omkring 1 tunl. 13,3 kapl. trädgård vid torpet..... 6,2 »

åker i hagen ..... 1 » 10,5 »

S:ma 2 tunl. 30 kapl.

Åbyggnaden vid torpet brandförsäkrad i Felingsbro bolag för 1,700 kr.

Westmanstorp,

som rådm. G. Grönberg på auktion den 21 mars 1870 inropade för 500 rdr rmt från hammarsmeden A. G. Hägerström af jordegan N:o 31 Häggerotsfall, om 2 tunl. 30 $\frac{1}{2}$ kapl. eller 1 hektar 45 ar och 78 qv.-meter röjd och oröjd jord med derå uppförda åbyggnader, hvilket köp blef den 1 okt. 1871 öfverlåtet på Lindesbergs stads tomtegarer, som derå hafva lagfart af d. 3 sept. 1872.

Åbyggnaderna äro nu borttagna och hela torpet skogplanteradt.

Stenhagen,

som Lindesbergs stad af stadskassören Törnstrands sterbhusdelegare tillhandlat sig, enl. köpebref den 30 nov. 1881, jordegan N:o 246, Stenhagen kallad, om 2 tunl. 8 kapl. eller 1 hektar 11 ar o. 7 qv.-meter, för 400 kr. Fasta derå är sökt den 26 okt. 1885, men i brist på full åtkomst, hvilande på 10 år, räknade från sista kungörandet i Post- och Inrikes Tidningar, hvadan tiden utgår den 8 mars 1896.

Afsöndringar från stadens jord.

i:o. Af ett protokollsutdrag d. 1 juli 1887 inhämtas, att stadsfullmäktige beslutat rätning å egogränsen mellan skogslotten Kyrkoberget och vinhandlaren, J. O. Andersons jordegor (nu lägenheten Haga) samt att, till honom försälja 10,3 kapl. stenbunden skogsmark för 50 kr. med vilker, att Anderson på sin bekostnad omlägger vägen

och för all framtid densamma underhåller samt låter upprätta en karta, upptagande den nya gränslinien, hvaraf staden utan lösen erhåller en kopia.

Denna karta har bland handlingarne ännu icke påträffats.

2:o. Ingeniör C. E. Janson på Håga har uppvisat ett köpebref af d. 11 dec. 1877, der Lindesbergs stad genom Drätselkammaren emot 143 kr. 68 öre försålt till honom 3 ref, 59 stäng. o. 21 qv.-fot jord, belägen vid södra ändan af Kyrkoborget invid jordegan N:o 105.

Den till ing. Janson sålda jorden ligger nu inom Håga inhägnad eller mellan stenvuren och gården.

Kyrkoborget och Björkhyttebacken samt Borgmästarängen

äro de enda egor, som staden nu gemensamt eger och disponerar till följe af privilegiebrefvet och hvarför staden icke erlagt betalning, utan dessa tillhört Kyrkobordsgården eller

Kyrkobordshemmanet.

För denna jord äfvensom för den som blifvit tagen till stadsplan norr om torget har pastor erhållit i årligt vederlag (enl. kongl. resolution d. 12 febr. 1652) 35 tunnor kronotonde spannmål och af hemmanet innehar nu pastor prestängen och prestholmarna.

Stadens skogsareal.

$\frac{5}{6}$ hemm. Lindesby..... tnl. 409: 9 kpl.
 $\frac{1}{2}$ » Lindeshyttan. » 88: 14 »

Hellströmska Hæggerotsf. tunl. 63:	24 kapl.	
Berglundska d:o »	35: 3 »	
Westmanstorp	2: 30 ^{1/2} »	
Stenhagen	2: 8 »	621: 24 ^{1/2}
Kyrkberget	39: — »	
Björkhyttebacken	11: — »	
Jordegan N:o 87	—: 28 »	50: 28
S:ma tunl. skogsmark		671: 20 ^{1/2}

Röjd jord tillhörande staden.

Inegorna till ^{5/6} hemman Lindesby eller tredingsjorden	26: 16
Inegorna till ^{1/2} hemman Lindshyttan	26: 12
Borgmästarängen	1: 16
Allmän bodplats N:o 53 Bottnarna	—: 5 56: 17
D:o d:o vid Prestbron (oröjd jord) äfvensom en ängsremsa vid Norsviken samt Tredingsgatan?	
<i>Fattigvreten</i> N:o 8 ... åker 6: 8 ... hage 3: 16	
D:o N:o 9 ... » 5: 26 ...	
Tunl. åker 12: 2 ... hage 3: 16	

hvarifrån dock afgår den jord, som blifvit exproprierad till Frövi—Ludvika jernväg.

Skogsarealen,

såsom den af länsforstman Bernhardt är beräknad i hans skogsvärdering den 30 juni 1869:

N:o 30	tunl. 35: 16 kapl.
» 31	» 63: 8 »
» 36	» 9: 16 »
» 37	» 77: 16 »

» 38	.....	tunl. 189: —	kapl.
» 39	.....	» 82: 16	»
» 40	.....	» 75: —	»
» 67	.....	» 92: 16	»

S:ma tunl. 624: 24 kapl.

och således en skillnad på 3 tunl.

Å G. Ljunggrens karta af år 1857 för städernas beskattning läses följande summariska beskrifning öfver jordarealen inom Lindesbergs stads område:

	Åker och inegor		Hagmark		Summa	
Östergården i Lindesby	224	12,4	579	31	822	11,4
Lindshytte egor	26	12	88	14	114	26
Österdalsvreten	5	16			5	16
Stadsegor öster om bottenån	375		462	28	837	28
Persbo, Sämskhagen & Smedhagen	21				21	
Södra vretarna	164	4	71		236	4
S:ma tunl.	817	12,4	1,220	9	2,037	21,4
Impedimenter					241	
S:ma					2,278	21,4
Stadsplanens areal (d. gamla)					38	24,4
S:ma tunl.					2,317	13,8

Inköp af stadsskogen och tredingsjorden.

Såsom förut är omnämndt har staden af egna medel inköpt den s. k. stadsskogen och tredingarna. Vid första köpet, $\frac{1}{3}$:dels hemman Lindesby, som skedde år 1648 eller 3 år efter den tid staden erhöll sina privilegier, hade staden ingen hemmansmedels-kassa, utan måste mot lån eller taxering anskaffa köpeskillingen. Vid den tiden voro skatter och taxeringar lagda på gårdarna och jorden, och de personer, som icke egde gård eller jord, voro nästan skattefria.* Någon bevilning var då icke heller lagd på kapital och arbete. Alltså voro *gårds- och jordegarne bundna vid köpeskillingens erläggande*. Af den vinst, som skogsafverkningen inbringade från den inköpta hemmansdelen, blef grunden lagd till den s. k. hemmansmedels-kassan, och genom klok och sparsam förvaltning medgäfvos kassans tillgångar att år 1749 eller 101 år efter första köpet åter inköpa $\frac{1}{2}$ hemman Lindeshyttan för 1200 daler kopp.-mt och 1787 eller 38 år derefter $\frac{1}{2}$ hemman Lindesby för 250 rdr specie. Vidare 1858 eller efter 71 år, att på auktion inropa Berglundska Häggerotsfall för 3,500 kr. och 1865 efter ytterligare 7 år Hellströmska Häggerotsfall för 6,750 kr. samt 1870 eller 5 år derefter Westmanstorp för 500 kr.

Lindesås Kyrkoby,

belägen inom Björka bys forna område mellan Sundsbron och kyrkan, betecknad i 1539 års skattelängd med »de som bo på åsen vid kyrkone» eller

* Tjenstemännen voro på den tiden gårdsegare och erlade skall för gård och jord, men icke för inkomst af löneförmåner.

»37 åboer, som tillika med bergslagen erlagt bergsskatt, 2,978 osm.»* 1549 års jordbok upptager 40 gårdar, som egdes af 37 åboer och omnämner en Sven Helsing, byns ende ständige köpman,** som mot skattfri lifstidsbesittning skänkte konung Gustaf I sin gård, hvilket ganska nådigt upptogs och möjligen till en del grundlagt det nu till namnet varande***

Akademihemmanet Lindesås,

som synes bestått af endast en gård på åsen. Hvar de till gården hörande egorna, med undantag af Fingerboäng, varit belägna, kan man icke finna. Af 1625 års jordebok finner man 60 gårdar upptagna, alla belägna söder om kyrkan på Lindesåsen. Vidare att akademi-åboen, genom vårdslöshet och dålig tillsyn förskingrat hemmanet och vid eldsvådan i april 1644, då hela Lindesåsby, 60 gårdar, nedbrunnit, denne då rynt från alltsammans. På order till Thomas Christoffersson den 17 i samma månad företogs stadens reglering å de afbrända tomterna och kom då staden i besittning af akademitomten, för hvilken tomt staden fick dyrt betala vid reduktions-kommissionen den 28 maj 1666. Icke nog med att akademiränta blef pålagd för hela akademihemmanet, som ännu fortfarande utbetalas, utan staden fick äfven betala för den tid, som var gången, sedan åboen rymde.

Gränslinien

mellan Björka bys forna område, hvarå Lindesås var belägen, och Björkhytte by, hvartill hörde

* Enligt riksdagsman Johansons, Noraskog, beskrifning.

** Flere köpmän funnos, men voro här icke bosatte.

*** Berglunds beskr.

prestebordsgården, genomlöper stadens gamla rådhus eller ungefär der nuvarande rådhusalen är belägen.

Prestebordsgården

var vid stadens anläggning helt och hållet obebyggd. Endast prest-, hospitals- och klockaregårdarne voro der uppförda. Hemmanets areal var ganska liten och, sträckande sig från kyrkberget till prestbron, innehöll den knappast en tredjedel af den areal, som Björkhytte bys öfriga hemman egde.

De publika tomterna

synes hafva tillkommit vid stadens utstakning och afsattes då för bestämda behof likasom torg och gator. Dessa tomter äro uteslutna från de öfriga tomternas nummerordning och befriade från afgifter till såväl staden som kronan.* Alla dessa tomter äro belägna och afsatta på den skänkta prestebordsgården, men ega ingen tredingsjord.

Vid stadens utstakning voro order gifna, att tilldela tomter vid torget och stora gatan åt dem, som hade bästa förmåga att bygga större och prydligare hus, samt tomter i gränderna åt de fattigare, som bygde mindre hus. Häraf vill synas, att byggnadstomterna, åtminstone i norra delen af staden, hafva lemnats utan betalning till dem, som då ville nedsätta sig här.

---

* Enl. Bergl. beskrifn.

Beskattningslängd år 1539

för Lindesås kyrkoby efter riksdagsm. Johanssons, Noraskog, beskrifning. Vi vilja endast anföra namnen å de personer, hvilka »bo på åsen vid kyrkone» och erlagt skatt 1539, således 106 år före stadens anläggning:

Per Olsson	Olof Tomasson
Per Larsson	Per Skräddare
Item än samma karl	Olof Skomakare
Joen Månsson	Jöns Halfvarsson
Joen Wärme	Lasse Bagge
Lasse Skräddare	Per Skinnare
Torpet	Karin Torsdotter
Nils Målare	Lasse Tofflemakare
Gudmund Skomakare	Per Rumbo
Olof Månsson	Långe Mårten
Per Nilsson	Prytse-gården
Lasse Nilsson (i loftstugan)	Jöns Pungemakare
Karin, Per Jönssons enka	Sigge Ersson
Måns Bålsås	Anders Hansson
Gillberga Måns	Erik Andersson
Hustru Brita, Steffans enka	Måns Krismansson
Godval Hansson	Mattes Albrektsson
Klemet Hansson	Hustru Ingrid, Sigfrids enka
	Jöns Verkmästare

Summa skattebelopp, hvarför Lindesås erlagt, 2,978 osm.

Denna beskattning synes hafva utgått före akademiheimmets tillkomst.

Större eldsvådor.

I april 1644 nedbrann, såsom förut är nämndt, hela Lindesås, 60 gårdar, upptagna i 1625 års jordebok, belägna på åsen söder om kyrkan.

År 1688 d. 10 juli brann stadens norra del, 23 gårdar, och förstördes då, såsom det uppgifves, stadens arkiv, hvilket dock icke torde vara fullt sanningsenligt, ty äldre handlingar finnas, åtminstone några . . . . .*

År 1869 d. 11 april timade åter en större eldsvåda, då stadens bäst bebyggda del, 27 gårdar mellan Köpmangatan och Trädgårdsgatan, under stark storm lades i aska.

---

* Doktor Nohrborg beskriver eldsvådan den 10 juli 1688, då 23 gårdar norr om kyrkan lades i aska, sålunda:

»Efter åtskilliga ännu lefvande gamlas berättelse har elden uppkommit af följande orsak: En ibland de då varande hederligaste i staden vid namn Pehr Welamsson, skotte till nation, hade genom sin sparsamhet och måtteliga lefnad samlat anse- liga rikedomar, men hade derjemte en illa artad son, som medelst yppighet och vållustigt lefverne förstörde hvad fadern hade samlat, så att denne förr än han visste ord af, blef uppsagd ifrån sin egendom. Illa till mods öfver sådant, fattade han det förskräckeliga uppsåt att afhända sig sjelf lifvet och genom eld förstöra sin egendom, hvilket han verkställde och gjorde således många stadens innevånare olyckeliga med sig. I hans nedbrända gård funnos hans ben igen vid en tröskel och bredvid dem en stor värja, som ännu förvaras på Rådstufvan till en så grym gernings åminnelse.»

Pehr Welamsson var rådman här i staden och hans gård belägen i kvarteret Gösen.

Stadens virkeshus

äfvensom den deromkring planerade marknadsplatsen för kreaturshandel andra onsdagen i hvarje månad, äro belägna i Kyrkoberget, som har tillika med

Björkhyttebacken

samma jordlots-nummer (122), enligt kronoräkenskapsförarens bok. Dessutom äro antecknade 11 egare till jord i samma nummer, hvilket icke öfverensstämmer med stadens karta och dess beskrifning. Vidare äro

gränserna

tvistiga och oklara å denna skogslott i Björkhyttebacken och kunna icke uppgås, enl. kommissionslandmätaren C. Aug. Anderssons förrättningsprotokoll den 11 juli 1887 rörande gränzers utstakning. Likaså äro

gränserna oklara

mellan stadens skog och Brotorp, churu rågångsförrättning derstädes blifvit verkställd af grefve Schwerin 1876, så kunde rågången under 1892 af ingen. Hallman icke utstakas, utan att en del af Brotorps egor uppmättes.

Herrhagen.

Denna jordega förekommer ofta i stadens gamla handlingar. I de Besche kartbeskrifning är den upptagen under N:o 27 om 4 tunl. 12 kapl., deraf 2 tunl. 24 kapl. hage och 1 tunl. 20 kapl. äng.

Under pesten 1710 begrafdes derstädes 72 personer.

Af ett protokoll, hållet vid en generalvisitation i Lindesberg d. 10 febr. 1715, har »cappellanen» Anton Anagrius uppvisat en landsh.-resol. af den 21 okt. 1714, att till »cappellansbordet» få bruka ett jordstycke i Herrhagen, som magistraten och borgerskapet honom förunnat d. 10 sistl. sept.

Vidare förekommer klagomål till landshöfdingembetet 1735, deri framhålles såsom ostridigt, att staden eger Herrhagen, men att magistraten olagligen bortgifvit någon del deraf.

Åter förekommer denna ega upptagen som hästbete för formän och att borgmästaren under någon tid disponerat öfver densamma.

Att staden innehaft denna ega framgår tämligen tydligt, men huru den blifvit staden afhänd, är ännu obekant.

De 4 hemman,

som blifvit staden påförda, äro förut i dessa anteckningar upptagna, men torde här vara lämpligt, att något vidröra deras storlek samt bifoga några tillägg.

1:o. *Akademihemmanet Lindesås* inom Björka bys forna rågång, hvilket hemman skänktes af konung Gustaf II Adolf till Upsala akademi den 31 aug. 1624. Efter eldsvådan 1644 kom staden i besittning af den afbrända gårdstomten. Reduktions-kommissionen den 28 maj 1666 tillerkände akademien dess förkomna hemman och ålade staden att betala arrende för hela hemmanet från år 1644. Sedermera, enl. 1685 års kongl. beslut, erhöll staden akademiens öfverlåtelse derå d. 12 april 1688 och betalar nu ränta för detta hemman till Upsala akademi, hvilken ränta för år 1893 utgick med 63 kr. 48 öre.

Hafva stadens innevånare kommit i besittning af egor från Björka by, som kunna motsvara i mantal, så hafva innevånarne — ej staden — för egna medel desamma inköpt.

2:o. *Prestebordsgården*, om den kan upp-
tagas såsom ett af dessa hemman, är, såsom förut
anförts, bekommet enl. privilegiebrefvet. Den har
ringa areal, ej fullt $\frac{1}{3}$ del af öfrige hemman i Björk-
hytte by, dit detta hemman af ålder egentligen
hört. Hvad staden gemensamt deraf nu innehar, äro:
Kyrkberget och Björkhyttebacken .... 50: —
Borgmästarängen 1: 16   51: 16

Till prestebordet hörer:

Prestängen 1: 12
Prestholmarne (förstörda af vatten) ... 6: 27   8: 7

S:ma tunl. 59: 23

Stadsplanets norra del och något af den num-
rerade stadsjorden ligger på hemmanet. Gränserna
synes hafva sträckt sig ungefärligen från Prestbron
till Kyrkoberget och vidare till dess linien mött
Björka bys forna rågång,* hvilken rågång lär hafva
gått öfver stadens gamla rådhus och vidare i Lin-
dessjön.

3:o. *Lindeshytte* $\frac{1}{2}$ hemman:

Skogsmark 88: 14
Inegor 26: 12

S:ma tunl. 114: 26

4:o. *Lindesby* $\frac{5}{6}$ hemman:

Skogsmark 409: 9
Inegor (tredingsjorden) ... 26: 16

S:ma tunl. 435: 25

* Eller möjligen från Prestbron, Björkhyttebacken och Kyrko-
berget till Björka bys gräns.

Sammanföres stadens och jordegarnes hela jordområde,* så utgöres densamma af 817 tunl. 12,4 kapl. åker och 1,220 tunl. 9 kapl. hagmark eller tillsammans 2,037 tunl. 21,4 kapl. Fördelas denna areal på 4 hemman, så skulle hvarje hemman få 509 tunl. 7,35 kapl.

För staden påförda hemman betalar staden 4 kr. 33 öre såsom grundskatt och för borgmästarbostället Lindshyttan (nu fattiggården) såsom kronotionde 46 öre. Några särskilda räntor för de en gång donerade byarna Lindes- och Lindeshyttan, uppbär icke staden. Enda fördelen som staden har, ligger i den ringa skatt, som är påford de af staden inköpta hemmansdelarne.**

Stadens jordegör hafva tillkommit genom köp och »mangel» (byte), hvarmed åboerna på »åsen vid kyrkan» begynte, och sedermera hafva stadens gårdsegare dermed fortsatt. Dessa köp utgjordes af små jordlotter, till största delen skogs- eller betesmark, såsom afsöndringar från Björka, Björkhyttan, Rya och Torphytte byars hemman. Om denna afsöndrade jord hafva många rättegångar varit anställda. Nu äro emellertid jordegarna i trygg besittning af densamma, enl. kongl. resolution af den 10 dec. 1680 och d. 12 sept. 1720.

Anledningen hvarför den nuvarande stadsjorden blifvit inköpt, ligger deri, att gårdsegarne då funno nödigt att för sin utkomst hafva ladugårdsskötsel, kålgårdar och jordbruk, hvilken tanke äfven legat hos regeringen, då byarna Lindes och Lindeshyttan donerades till staden för »vedbrand och muhlbete» (betesmark).

* Enligt G. Ljunggrens karta af år 1857.

** Enligt välvilligt meddelande af häradsskr. Hultman.

De gamla i staden minnas, då ladugårdar och logar funnits till nästan hvarje gård. Nya förhållanden hafva inträdt, som göra ladugårdsskötsel inom staden nära nog omöjlig t. o. m. så, att gårdsegarne icke kunna hålla stall för främmande hästar, för de stora fordringars skull, som pålagts dem, hvilka förhållanden gifvit anledning till stämningar och böter för gårdsegarne.

I jordegarnes kassa fans år 1858 1,523 kr. 35 sk. och 4 rst. Några medel finnas nu icke i denna kassa? I beskattningsföremålen finnas några fel, som böra rättas. Hvad särskildt fastighetsbeskattningen vidkommer, såväl för staden som för jordegarne, så bör ny beskattningsvärdering verkställas, så att alla fastigheter inom staden blifva likställda och komma till sina rätta värden.

Kyrkan

återställdes efter branden af arkitekten C. Lundmark från Örebro för 20,684 kr. 67 öre, enl. kyrkostämmoprotokoll af d. 23 april 1870. Detta arbete afsynades d. 17 jan. 1872 och hölls eftersyn d. 13 aug. s. å. Kyrkan är nu brandförsäkrad i Städernas allmänna brandstodsbolag för 52,000 kr.

För kyrka och prestgårdar betalar staden för byggnad och underhåll $\frac{1}{5}$ -del och landsförsamlingen $\frac{4}{5}$ -delar.

Prostgården

eller *Kyrkoherdebostället* utgöres af prestgårds-tomten i kvarteret Drufvan, på stadens karta betecknad »publique 2^{20/32}:dels tomt» utan nummer om 10,428 $\frac{1}{4}$ qv.-aln. Gården lades i aska vid

den stora branden d. 11 april 1869. Ny gård uppfördes derefter af C. G. Andersson i Gusselby, enligt anbud å 11,658 kr. 26 öre, hvilket erbjudande antogs af kyrkostämman d. 15 nov. 1869. Prostgården är brandförsäkrad i städernas bolag för 18,600 kronor.

Till bostället hör vidare:

Prestängen, stadsjord N:o 59, om 1 tunl. 12 kapl.

Prestholmarna, stadsjord N:o 55 om 5 tunl. 10 kapl. röjd jord och 1 tunl. 17 kapl. öröjd jord, tillsammans 6 tunl. 27 kapl. Genom vattenuppdämning vid Dalkarlshyttan hafva dessa holmar blifvit förvandlade till nästan oduglig mark.

Dessa jordegor, N:ris 59 och 55, äro belägna på det s. k. prestebords-hemmanet och Björkhyttebys mark.

Sandvik, 1 mantal N:o 5 Gusselby, består af 65 tunl. åker, 10 tunl. äng och 138 tunl. skog. Af skogen är på senare tiden bortåt 20 tunl. odlad till åker.

Hemmanet inköptes för 2,000 daler kopp.-mnt och köpeskillingen är utgifven af Pehr von Ostgeest. Första uppbudet dateradt d. 18 febr. 1687. Rättegång uppstod flera år derefter, då hustrun Anna Ericsson i Gusselbytorp på grund af börd sökte återvinning af egendomen.

På ansökan af doktor Lindegren hafva församlingarna erhållit fastställelse å detta hemman till »prestebol» för kyrkoherde, enl. kongl. resol. d. d. 12 mars 1762.

Under doktor L. C. Sjöbergs tid d. 25 mars 1807 bortbyttes Källbäcken mot en bergbacke i norra Sjögården i hemmanet N:o 1, der prestebolets

(nu Gusselby) åbyggnad står. Då doktor Sjöberg lär ha byggt så dyrbar gård, att församlingarna icke ville för framtiden underhålla densamma, blef den därför bortbytt mot det nuvarande bostället Sandvik.

Från denna egendom har till Frövi—Ludvika jernväg blifvit exproprierad jord för 2,669 kr. 32 öre, hvaraf den årliga räntan ingår i kyrkoherdelönen. Kapitalet står under kyrkorådets förvaltning.

Komministergården

har före branden 1869 varit uppförd på »kapellans-tomten» i Kyrkoqvarteret, på stadens karta angifven »publique ^{26/32}dels tomt», utan nummer och i areal 3,155 ^{5/8} qv.-aln.

Ehuru på denna tomt varit uppförda både sockenstuga och tingssal, så hafva några handlingar ännu icke påträffats, som utvisa eganderätt till tomten för landsförsamlingen eller häradet i annan mening än som »cappellansbol»; dock finnes ett kyrkostämmobeslut af d. 13 okt. 1877, § 3, mom. 2 så lydande: »Att församlingarna för sin del ville till uppförande af tingshus upplåta hvad de kunde ega af den afbrända komminister- och tingshustomten.» Denna tomt bör utbytas mot komministergården, på det att häradet må komma till den rätt, som är det gifvet.

Efter branden inköpte stads- och landsförsamlingarna

ny komministergård

i kvarteret Hästen, som enl. stadens karta utgöres af följande tomter:

N:o 16	...	$\frac{16}{32}$	tomt om	$1,902\frac{15}{16}$	qv.-aln.
» 17	...	$\frac{16}{32}$	» »	$2,014\frac{7}{8}$	»
» 18	...	$\frac{8}{32}$	» »	$1,006\frac{3}{8}$	» (?)
S:ma $1\frac{1}{4}$ tomt om...				$4,924\frac{3}{16}$	»

Gården såldes ombygd af rådm. Victorin för 6,000 kr. Afsyningen å de bygda husen skedde d. 8 febr. 1872. Nu brandförsäkrad i Städernas allmänna brandstodsbolag för 10,000 kronor.

Till bostället hör vidare:

Bondtorpet, hvilket inropades på auktion d. 17 nov. 1773 af borgmästaren Erik Öijer för 3,000 daler kopp.-mt, hvilket inrop han d. 16 dec. s. å. transporterade på församlingarna till »Cappellansbord», hvarå uppbud erhållits d. 4 dec. 1775, d. 8 jan. och d. 5 febr. 1776. Församlingarna hafva icke skyldighet att å detta torp bygga gård för arrendator.

Detta torp blef år 1883 af kommissionslandtmätaren Placid Edström till sin yttre gräns utstakad och rättad med å kartan angifven areal, 26 hektar 5 ar eller 52 tunl. 24,7 kapl.

Jordegan N:o 58, om 6 kapl. åker, belägen på östra sidan och vid gränsskillnaden mellan prest- och borgmästar-ängarna. Vidare:

En äng vid Wedevåg, som enl. ing. Hallmans uppmätning 1865 håller i areal 2 tunl. 24,1 kapl. åker och 7,4 kapl. impediment, belägen inom Högstaboda skifteslag i närheten af lägenheten Fyrkanten. Denna äng synes i äldre handlingar hafva lemnat 6 lass hö, men är nu odlad till åker. Det berättas, att ängen blifvit skänkt af bruksegaren Cederborg som ersättning till komministern i Linde

för det han en gång i månaden skulle predika i Wedevågs kyrka(?)

Klockartomten,

belägen i kvarteret Gösen mot Lindessjön, utan nummer »publique ^{16/32}:dels tomt» och med areal af 3,274^{7/8} qv.-aln., är nu obebyggd sedan gamla bårhuset nedtogs. Vidare tillhörande löningsjord,

Klockarbacken,

utgöres af stadsjordegan N:o 108, om 1 tunl. 2 kapl., hvilken jord Fr. Cederborg på Dalkarlshyttan är 1831 tillbytte sig mot lika stor areal af Fingerboäng i N:o 107.

Banvaksstugan vid vägen till Dalkarlshyttan, är uppförd på egan Klockarbacken och jorden, som klockaren erhöll i utbyte, ligger mot qvarngatan här i staden.

Begravningsplatser.

Alla lik begrafdes kring kyrkan intill dess nedannämnde begravningsplatser erhöles. Denna kyrkogård håller i areal inom murarna 23 kapl. Murarna, som voro betydligt höga, borttogos år 1873, då jorden afschaktades, planerades och platsen utvidgades mot sjön samt försågs med plantering, hvilket allt verkställdes af direktör Sterneman.

Begravningsplatsen vid Brogården mellan landsvägen och lilla Lindessjön, är skänkt af Cederborgska släkten och invigd år 1827.

Begravningsplatsen i Kyrkoberget är testamenterad *till staden* af vice borgmästaren

D. A. Hamnström, af jordegan N:o 95, om 23,1 kapl. och invigdes vid testamentsgifvarens begrafning på hösten 1835. På hans graf är lagd en större kalkstenshäll, belägen efter begravningsplatsens mot staden vettande sida.

Norra begravningsplatsen inköpte församlingarna omkring år 1863 af:

Gårdsegaren Erik Larsson 3 kapl. af jordegan N:o 47 för 150 kr.

Skomakaren Lundström 11 kapl. af jordegan N:o 48 för 700 kr.

Mamsell Hellenberg jordegan N:o 59.*

Begravningsplatsen är i sin helhet uträknad af ingen. Hallman och innehåller 1 tunl. 18,8 kapl.

Några handlingar härtill hafva i kyrkans arkiv icke påträffats, ehuru de der böra finnas. Arkivets handlingar böra ordnas. Alla dessa köp äro troligen icke lagfarna.

Södra begravningsplatsen, som församlingarna inköpte omkring 1887 af:

Petter Persson 1 tunl. 11 kapl. af jordegan N:o 174.

Petter Andersson 30 kapl. af jordegan N:o 173 d. 3 maj 1892 för 500 kr.

L. O. Larsson, Sörbylund 9 kapl. af jordegan N:o 178 d. 21 juni 1892 för 35 kr.

Summa 2 tunl. 18 kapl.

De båda sista köpen äro lagfarna den 22 jan. 1894.

Grafkoret

bygdes år 1889 af tegel under plåttak på entreprenad af ingen. Janson, enl. afslutad räkning för 1,700 kr.

* Hela egan innehåller 1 tunl. 11 kapl.

Guldsmedshytte kapell

står nu under byggnad; ritningar till detsamma äro uppgjorda af arkitekten L. Peterson i Stockholm och uppförandet deraf har byggmästaren A. Hansson från Köping åtagit sig för en entreprenadsumma af 50,200 kr., men i denna summa ingå icke fönster, orgel, klockor, altare, bänkar, predikstol, nummertaflo, invändig målning etc. Huset är uppfördt under år 1893 och inredningen skall verkställas 1894.

Predikantbostället skall äfven uppföras af byggmästaren Hansson under 1894 och 95 för omkring 21,000 kr.

Fonden, som församlingarna insamlat för detta ändamål, uppgick vid 1892 års slut till 75,578 kr. 25 öre, och torde hela denna fond, sedan prest blifvit tillsatt, med räntor etc. uppgå till öfver 100,000 kr.

Kongl. maj:ts tillståndsbref för kapellbyggnad m. m. är dateradt d. 1 juni 1866, efter hvilken tid fonden blifvit insamlad.

För nödigt utrymme till kyrkobyggnadsplats och kyrkogård har staden med $\frac{1}{5}$ del och bergsförsamlingen med $\frac{4}{5}$ delar d. 4 nov. 1890 inköpt af Guldsmedshytte Aktiebolag af dess egande $\frac{63}{160}$ dels mantal kronobergsmanshemman N:o 10 i Guldsmedshytte by för 609 kr. 37 öre, en egovidd af 2 hektar 63,18 ar, enl. karta, upprättad af ingen. Hallman i okt. 1890.

Af köpekontraktet d. 4 nov. 1890 framgår, att Guldsmedshytte Aktiebolag af nämnde areal utan ersättning skänkt 1 tunl. 26,6 kapl. betesmark och af åkerjorden ett tunl. Återstoden, 2 tunl. 14

kapl. åkerjord, äro af församlingarna inlösta med 250 kr. pr tunl. eller förestående 609 kr. 37 öre.

Staden har särskild lagfart å $\frac{1}{5}$:del af från $\frac{63}{160}$:dels mantal Guldsmedshyttan N:o 10 afsöndrade 2 hektar 63,18 ar.

Till prestgård och utrymme för stall åt kyrkobesökande har staden och bergsförsamlingen inköpt den 4 nov. 1890 af Stripa grufvebolag $\frac{1}{12}$:dels kronoskatte bergsmanshemman N:o 2 Guldsmedshyttan för 300 kr., omfattande 6 hektar 93 ar enl. af ingen. Hallman år 1890 upprättad karta.

Staden har särskild lagfart af den 13 nov. 1890 å sin $\frac{1}{5}$:del i $\frac{1}{12}$:dels mantal N:o 2 Guldsmedshyttan.

Wedevågs kyrka.

Af handlingar inhemtas, att brukskyrka inrättades vid Wedevåg år 1735 och enl. kongl. maj:ts utslag den 4 nov. 1756 hade kongl. »Krigs-Commissarien» Halenii ansökan blifvit bifallen, att vid »Wedevåg och Qvarnbacka jern- och manufakturverk framgent få hålla ett brukskapell med en ständigt sittande bruksprest.»

Äfven synes, att hvar fjerde söndag efter den vanliga gudstjenstens slut, hölls gudstjenst på tyska språket för de tyska arbetare, som voro införskrifna till faktoriet och att predikanten var en sorts skolprest.

Begravningsplats invigdes vid kapellet enligt kongl. resolution den 25 okt. 1803.

Uppå ansökan enl. kongl. resolution d. 12 april 1821, upphörde den allmänna gudstjensten derstädes, men upptogs åter på begäran den 18 maj 1833, och enl. kongl. resolution den 14 mars,

upphörde den återigen på vissa vilkor i ansöknin-
gen, som blefvo beviljade.

Faste- och värdehandlingar.

Från rådhus-arkivet

flyttades d. 1 juli 1892 rådhusrättens och magistra-
tens inbundna protokoller m. m. jemte största de-
len af stadens kartor till

Kyrkans arkiv

och uppställdes i skåp, som för detta ändamål
derstädes blifvit uppsatta på stadens bekostnad.

I kassakistan

uti rådhusarkivet förvaras följande handlingar, som
nu äro inlagda i portföljer sålunda:

Portfölj N:o 1.

Faste- och lagfartshandlingar med tillhörande
äldre åtkomster till:

Gamla rektorsgården;

Stadens allmänna skolor eller den s. k.
Skolgården;

Quarteret Aborren;

Kongl. maj:ts tillståndsbref att få utbyta rek-
torsgården mot skolgården.

Portfölj N:o 2.

Faste- och lagfartshandlingar med tillhörande äldre åtkomster till:

Berglundska Häggerotsfall;

Hellströmska d:o med en mindre karta;

Westmanstorp;

Stadsfullmäktiges protokollsutdrag angående 10,8 kapl. försåld jord och vissa vilkor för vinhandl. J. O. Anderson;

Kommissionslandtmätaren C. A. Anderssons förrättningsprotokoll och skrifvelse om gränslinier, som icke kunnat utstakas.

Portfölj N:o 3.

Hotellgårdens faste- och lagfartshandlingar jemte äldre åtkomster;

Ett köp af källarmästaren Edgren;

Ett d:o af byggmästaren Joh. Larsson;

Guldsmedshytte kapell och prestgård, der staden har lagfart å $\frac{1}{5}$.

Ett köp af Stripa Grufvebolag för prestgården;

Ett d:o af Guldsmedshytte Aktiebolag för kyrka och kyrkogård.

Portfölj N:o 4.

Faste- och lagfartshandlingar å inköpta tomt-delar för gators breddning i enlighet med nya stadsplanen, hvaraf 3 köp utan lagfart.

Portfölj N:o 5.

Äganderättshandlingar till:

Stugan vid Prestbron med jord (jorden omtvistad), utan lagfart. *Stugan* inredd till epidemisjukhus;

Grustag på Skottbackarna:

af Maria Ervall med lagfart,
af Joh. Ervall utan lagfart;

Faste- och lagfartshandlingar till tullhustomten eller gårdstomten N:o 6;

D:o till södra tullhustomten.

Portfölj N:o 6.

Jägmästaren Vogelsangs skogsvärdering med afverkningsförslag af d. 17 juni 1856;

Länsförstmannen Bernhardts d:o af d. 3 juni 1869;

Skogsinspektoren J. M. Janssons d:o af d. 20 jan. 1890;

(Detta senare förslag för afverkning å stadens skogar godkändt af stadsfullmäktige och fastställt till *600 kub.-meters årlig totalafverkning*;))

Kongl. maj:ts resolution d. 5 okt. 1867, der staden blifvit tilldömd att ensam hålla Prestbron och vägen öfver stadsskogen;

Kon. befallningsh. i Örebro län utslag d. 6 nov. 1858 angående stadsskogen;

Landtmäteriförrättning den 9 aug. 1849 om rågångs-upphuggning och gärdesgårdsdelning till stadens egande $\frac{5}{6}$ hemman Lindesby, med under förrättningen uppkommen förlikning om mulbete;

Klagomål hos landshöfdingeembetet den 4 febr. 1869 rörande mulbete;

Kon. befallningsh. utslag d. 10 dec. 1859 angående väg mellan Linde och Jernboås;

Häradsrättens domboksutdrag d. 3 maj 1869, hvori ändpunkterna för stadens vägar äro bestämda för underhållningsskyldighet;

Rådhusrättens domboksutdrag d. 26 mars 1877 med fastställelse å grefve Schwerins rågångsutstakningar, hvori förekommer, att C. J. Schöldberg förklarar sig afstå från gjorda anspråk på någon del af jordegän N:o 87.

Portf. N:o 7.

Handlingar, som beröra fisket i Lindessjöarna:

Kon. befallningsh. utslag d. 23 dec. 1844 i fråga om bestämmandet af lämpligaste och för fiskafvelns tillväxt nyttigaste fisksätt (i orig.);

Örebro läns protokoll d. 20 sept. 1862, hållet i tingshuset i Lindesberg, angående ordnandet af fisket (i afskr.);

Kon. befallningsh. utslag d. 15 okt. 1862, rörande tid och sätt för fiskets begagnande i stora och lilla Lindessjöarnas och Bottenåns fiskvatten (i afskr.);

Protokoll, hållet inför kon. befallningsh. i Örebro län vid sammanträdet i Lindesberg d. 21 okt. 1856 om ytterligare åtgärd för vinnande af fiskets fullkomliga fredande;

En afskrift af samma handling;

Kon. befallningshaf. utslag d. 2 nov. 1865 ang. ytterligare åtgärd för fiskets fullkomliga fredande äfven uti Torphytteån och stränderna kring sjöarna (i orig.);

Föregående utslag i afskrift;

Kongl. maj:ts och rikets kammarkollegii utslag d. 27 nov. 1866, uppå anförda besvär rörande sättet för fiskets bedrifvande (i orig.);

Undersökning jemte förslager för fiskets vård och förbättring med värdefullare fiskslag, af M. Fryklund d. 10 aug. 1867;

Fortsättning af föregående jemte beskrifning öfver fiskkläcknings-apparaten N:o 1 för förut beskrifna fiskslag;

Fiskkläcknings-apparaten N:o 1 i teckning eller ritning för lax, laxör, röding, storsik (fetsik), gråsik, harr m. fl. fiskarter;

D:o apparaten N:o 2 eller elf- och bäckapparaten för kläckning af rom på de under hösten och början af vintern lekande fiskslagen;

Anvisning för odling af insjöfisk, kortfattadt sammandrag efter norske fiskeriföreståndaren Hetting m. fl. utländska författare jemte egen erfarenhet, af M. Fryklund;

Kon. befallningsh. utslag d. 30 maj 1874 med anledning af väckt fråga om åstadkommande (i enlighet med 22 § af kongl. maj:ts nådiga fiskeristadga d. 29 juni 1852) af förändrade bestämmelser angående vilkoren och sättet för fiskets bedrifvande i stora och lilla Lindessjöarna samt Torphytteån och öfriga i nämnda sjöar utfallande vattendrag.

Portfölj N:o 8.

Inteckningar och reverser till kapitalbelopp 1,390 kr.;

En d:o tillhörande Erik och Carolina Janssons donationsfond å 4,000 kr. jemte donationsbrevet i original af d. 20 maj 1886.

Portfölj N:o 9.

Brandförsäkringshandlingar för fastigheter i städernas allmänna brandstodsbolag, som ligga under Drätselkammarens förvaltning:

Hotellgården:

Hotell och stadshus 1875 ^{3/11}	60,000	
» södra flygeln »	4,000	
» norra d:o 1877 ^{18/9}	6,500	
» södra flygelns tillbyggnad 1877 ^{18/9}	4,000	
» norra d:o d:o 1880 ^{12/9} ...	7,500	82,000

Quarteret Aborren:

Spruthuset 1877 ^{18/9}	3,000	
Våghuset »	3,700	6,700

Nedre hotellgården:

Postgårdshuset 1878 ^{22/3}	13,500	
Uthusbyggnad med brygg- och ba- garstuga 1878 ^{22/3}	5,000	18,500

I Kyrkberget, jordegan N:o 122:

Virkeshus 1879		1,000

Skolgården, Quarteret Gåsen:

Skolhuset 1861 ^{21/9}	24,500	
Stallbyggnad, södra flygeln 1861 ^{21/2}	500	
Norra flygeln 1865 ^{1/7}	1,000	
Tilläggsförsäkring å skolhuset på 10 år i bolaget Skåne till den 2 sept. 1895	2,000	28,000

S:ma kronor 136,200

I Fellingsbro brandstodsbolag:*Vid Änäs 1893 ³/₃:*

Stugubyggnad	700	
Ladugård m. m.	600	
Logbyggnad med lada	400	1,700

Vid Häggerotsfall 1893 ³/₃:

Stugubyggnad	700	
Ladugård	150	
Logbyggnad	200	
Bodbyggnad	30	1,080

På hotell-tredingen:

Logbyggnad	300	
		S:ma kronor 3,080

I bolaget Fenix för 1 år:

Epidemisjukhuset vid Prestbron.....	1,900	
Dess löseegendom	300	2,200

Försäkring af lös egendom i bolaget Skandia:

I sprut- och våghus	4,800	
I virkeshuset	1,000	
Brandredskap i Carlssons magasin...	1,500	
I hotellgården	3,500	10,800

I Fenix och Skandia s:ma kr. 13,000

Brandstodsafgifter per år:

I Städernas bolag	för kr. 134,200	419,22
I bolagen Fenix o. Skandia »	13,000	29,85
I Fellingsbro bolag	3,080	2,10
I bolaget Skåne (afgiften betald på 10 år)	2,000	

Kr. 451,17

Portfölj N:o 10. Hyres- och arrende-kontrakter:

Uthyrda lägenheter	Personer, som hyra	Uppsägningstid	Betalningstid	Pr termin Kr.	Summa Kr.
Hotellet	Källarmästaren	$\frac{1}{10}$ 1895	d. $\frac{1}{10}$, $\frac{1}{11}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{7}$	1,500	6,000
Tingslokal	Lindes härad	1 år	$\frac{1}{5}$ & $\frac{1}{11}$	150	300
En del af postgården	Postverket	3 mån.	hvarje kvartal	62 50	250
D:o	Postmästaren	3 mån.	d:o i förskott	75	300
Borgmästarängen	Fattigvårdsstyrelsen	3 mån.	årligen i bokf.		52
Rådhusalen	Bergsförsamlingen	3 mån.	$\frac{1}{1}$ & $\frac{1}{7}$	125	250
Plats för oljekällare	Lundqvist	1907	1 jan.		10
Bostad och kakelugn	Hedström	6 mån.	2 dagsv.		
Plats för kägelbana	Kägelklubben	1904	15 febr.		5
Jord vid Bottnarna	Carl Andersson	6 mån.	1 juli		1
Skolgården	Telefonföreningen	6 mån.	$\frac{1}{10}$ & $\frac{1}{4}$	25	50
Jord vid Norsviken	Joh. Pettersson, Hagby	6 mån.	1 juli		3
i tnl. 4 kpl. jord vid Bomansfall	Not. Karl Njurling	på 10 år	1 juli		10
	A. Holmberg	6 mån.	1 juli		1
Skjutbana	Lindes skyttegille				5
Grus i Lindshytte grop	Bergsförsamlingen		årligen		15
Potatisland i Björkhyttebacken	Smeden Skröder	1897	1 okt.		3
Hotellträdingen	Skjutsentrepr. Eriksson	$\frac{1}{1}$ 1895	1 juli		25
Abortträdingen	D:o				12
Hägerrotsfall-torpet	P. J. Andersson				65
	E. W. Pettersson				2

Summa kr. 7,359 =

Portfölj N:o 11.

Äldre kontrakter, hvaraf en del ligga i särskildt omslag i N:o 10.

Böcker.

- 1 band »Wederlaget för tackjernstionden».
 3 » »Noraskog».
 1 » »Noraskogs arkiv».*

De äldre handlingar, som tillhöra staden, äro inrymda i de stora skåpen i rådhusarkivet och komma att af sakkunnig person snart ordnas och upptecknas.

Stadens kartor,

upptecknade af ingen. Hallman under åren 1891 och 92.

1703, 1704. Utdrag af framlidne landtmätaren Jonas Bergü åren 1703 och 1704 förbättrade geometriska karta öfver Lindes bergslag och socken, uti Örebro höfdingedöme, hvilken karta förnämligast utvisar omkretsen af Lindes hemman och Lindeshyttans egor; afkopierad i kongl. general-landtmäterikontoret år 1775 af J. Brolin, med å kartan tecknad beskrifning (på väf.)

1709. Geometrisk karta öfver östra gården i Lindesby, upprättad år 1709 af Christ:r Roman; renoverad i kongl. general-landtmäterikontoret år

* Flera böcker finnas i skåpen, hvilka ännu icke äro ordnade.

1775, med å kartan tecknad beskrifning; uppfordrad på väf.

1709. Geometrisk afritning öfver östra gården i Lindesby, med å kartan tecknad beskrifning; utan angifvet årtal, uppfordrad på väf; upprättad af Christ. Roman.

1723. Geometrisk karta öfver de inhägnader, som äro Björsboda tillhöriga uti Lindes bergslag, hvilka för åtskilliga år sedan äro köpta från Björka by och komma således, i anledning af kongl. maj:ts allernådigste resolution af d. 22 sept. 1720, hädan-efter att begagnas under Lindes stad . . . . jord, dock emot en billig taxering till kongl. maj:t och kronan. Aftagne efter Högvälborne Baron och Landshöfdingen Herr Conrad Ribbings ordres anno 1723 af Wilh. de Besche; med å kartan tecknad beskrifning (på väf).

1726. Karta öfver Lindeshyttans åker och äng, utom hvad borgerskapet tillhandlat sig ifrån samma hemman, författad år 1726 af Wilh. de Besche. Renoverad i kongl. general-landtmäterikontoret år 1775 af L. R. Kökeritz; med å kartan tecknad beskrifning.

1726. »Geometrisk delination öfver de egor, som Lindes stads innevånare af nästbelägne Rya och Torphytte hemmans oröjda mark skola sig tillhandlat i mangel af någon annan stadens jord, och sedan den till åker och äng och beteshagar uppbrukat och inhägnat hafva. Extraherat af den kartabeskrifning öfver sådana egor: efter borgerskapets begäran och undfångna ordres af landtmätaren Wilh. de Besche författad år 1726» (på väf). Södra vretarna med särskild beskrifning.

1728. Geometrisk karta öfver Lindesbergs stads tomter, hvilken utvisar icke allenast deras storlek, utan ock hvilka personers namn, som samma tomter bebo och innehafva, aftagna anno 1728 af Wilh. de Besche (på väf).

1751. Geometrisk karta öfver Björka by tillika med de inom samma bys rågångar belägna hemmanen Vestra Björnhammar, Björkhammarshult och Björkhammarstorp af Kiliam Rotkind, på väf, med särskildt protokoll och beskrifning år 1751.

1775, 76, 77. Karta öfver Lindesbergs stads egor, »belägna uti Örebro Höfdingedöme; å Commissionslandtmätaren Carl Porats vägnar upprättad åren 1775, 76 och 77 af af Jac. J. Renmark», med tillhörande särskild beskrifning (på väf).

1775, 76, 77. Förestående karta afkopierad af Th. Roberg.

1776. Karta öfver »Bergs- och Uppstaden» Lindesberg, upprättad år 1776 af Jac. J. Renmark, med å kartan tecknad beskrifning öfver tomternas storlek. Renoverad år 1860 af Th. Roberg (på väf), jemte särskild lika lydande beskrifning.

1776, 77. »Karta öfver Lindesbergs stads in- egor (norr om Sundsbron), affattad åren 1776 och 77 af Jac. J. Renmark; renoverad år 1782 af Carl Porat Carlsson (på väf); rubriken till en del borta; med 2:ne ex. särskild beskrifning i afskrift.

1776, 77. »Karta öfver en del af Lindesbergs stads egor, författad åren 1776 och 77 af Jac. J. Renmark, fast utan connection med stadens öfriga egor. Renoverad år 1782 af Carl Porat Carlsson» (på väf utan beskrifning).

1788 i 2 ex. Karta öfver Lindesby och Lindeshyttans egor, upprättad år 1788 af Jac. J. Renmark. Efter konceptkartan afritad år 1834 af C. A. Ljungdahl uti två exemplar. Härtill finnas två exemplar protokoll och beskrifning, den ena afskriften så lydande: »Afskrift af afskrift från originalet, som eges af Herr Inspektör Tunelius på Lindesby» tillika med öfverenskommelse om skiftet — den andra endast afskrift.

1788. Utdrag af kartan öfver Lindesbergs egor, som utvisar en del af östra hemmanets inegor uti berörde by, afmätta år 1788 af Jac. J. Renmark, med å kartan tecknad beskrifning (på väf). — Utgör den s. k. tredingen.

1788. Samma tredingskarta afkopierad år 1830 af W. Sundblad (på väf).

1788. D:o d:o år 1860 af Th. Roberg.

1800. »Charta» öfver Lindeshyttan, författad år 1800 af S. G. Ljunggren, med å kartan tecknad beskrifning.

1819. Extrakt af kartan öfver Björkhytte bys egor, som innefattar handelsmannen Berglunds enskifteslott; författad år 1819 af C. Åkerman och faststald år 1819 af konungens befallningshafvande.

1866. Karta öfver Andsjöbäcken i rågången emellan Lindeshyttan och Torphytte by; upprättad åren 1788 och 89 af Carl Porat Carlsson och kopierad för bäckens rätning genom egoutbyte år 1866 af R. Rubin. Faststald af »Härads Egodelningsrätten» 1868.

1876. 3:ne kartor öfver af Philip von Schwerin verkställda rågångs-utstakningar år 1876, deraf

a) i Kyrkoberget, *b)* emellan stadens skogsmark och Brotorp, *c)* emellan stadens skogsmark och Lindesby. Protokoll öfver dessa utstakningar finnes.

Beskrifning öfver Lindesbergs stads kvarter samt bro- och väglängder 1776 af Jac. J. Renmark.

Beskrifning öfver den till Lindesberg hörande jorden med beskrifning öfver Lindesbergs stads, kvarter och tomter 1776 af Jac. J. Renmark.

1876. Karta öfver förslag till ny stadsplan för Lindesberg, upprättad år 1876 af Fr. Hallman. Denna karta upptager höjdmätningar inom planen (på väf).

1876. Plan med beskrifning (inbunden) för utvidgning och reglering af staden Lindesberg; upprättad år 1878 af Fr. Hallman samt gillad af kongl. maj:t den 7 juni 1878; (på väf).

1876. Näst förestående plan afkopierad år 1880.

1876. Profiler öfver gatorna inom Lindesberg, nya stadsplanen år 1876 af Fr. Hallman.

1875—78. Fullständig beskrifning öfver nya stadsplanen för Lindesberg, med Kongl. maj:ts i nåder meddelade fastställelse d. 7 juni 1878.

1880. Karta öfver s. k. Hamnströmska begravningsplatsen, hörande till Lindesbergs stad; upprättad år 1880 af Fr. Hallman. Denna karta ligger hos pastor.

1880. Bilaga till plan öfver staden Lindesberg; upprättad vid utstakning för den år 1878 af kongl. maj:t i nåder gillade planen år 1880 af Fr. Hallman. Upptagande området emellan Kungs- och Österlånggatorna i skala 1: 400.

1884. Förslag till vattenafledning i Lindesberg från Koppgatan norrut genom Prest- och Borgmästarängarna till Bottenån, år 1884 af Fr. Hallman.

1884. Karta öfver en del af jordegan N:o 160 inom Lindesbergs stads egoområde, inlöst af staden för grustag, upprättad år 1884 af Fr. Hallman.

1890. Tvenne exemplar kartor öfver Lindesbergs stads skogsmark med närmaste omgifning, utvisande skogskulturen; efter befintliga kartor sammandragen år 1890 af Fr. Hallman. Den ena på väf, den andra uti ram med glas. Utgörande en förbättring af skogsinspektör Janssons karta, som upprättades vid skogsvärderingen i jan. 1890, hvilken äfven finnes qvar jemte hans värdering och utlåtande.

De här upptagna kartor och beskrifningar, som icke blifvit inlagda i kyrkans arkiv, finnas förvarade hos stadens borgmästare, äfvensom privilegiebrevet af d. 10 nov. 1645, och har i detsamma varit inlagd åtkomst till $\frac{1}{3}$ hemman Lindesby och $\frac{1}{2}$ hemman Lindeshyttan.

Flera kartor saknas, hvilka häröfvan icke äro upptagna, men torde återfinnas vid arkivets vidare ordnande.

Stadens finansiella ställning.

Den 1 maj 1858, då inrättandet af en drätselkammare beslöts, hade stadens kassor följande behållning: *

	Rdr	sk.	rst.
Borgerskapets kassa	3,272:	21:	
Jordegarnes »	1,523:	35:	4
Tomtegarnes »	7,607:	31:	3
Brandkassan	109:	24:	2
Under stadskassörens förvaltn. s:ma	12,513:	15:	9
Handelskassan	996:	27:	
Handelsföreningens kassa	68:	24:	
Handtverksföreningens kassa	188:	40:	
Fattigkassan d. 1 jan. 1858	3,567:		

I stadens allmänna kassor 17,334: 10: 9

oberäknadt utskänkningsbolagets samlade medel, skolkassan och andel i kyrkokassan samt Berglundska fonden, som då uppgick till 8,012 rdr, 20 sk. och 6 rst., tillika med en jordega N:o 9 (se donationer).

Af handl. A. Lindvall är en jordega N:o 8 donerad, som då lemnat i arrende 136 rdr 24 sk. (se donationer).

I ofvan angifna kassor under stadskassörens förvaltning finnas nu endast upptagna i bokföringen borgerskapets samt tomt- och hemmansmedelskassorna, men några medel finnas icke i desamma(?)

* Berglunds beskrifning.

Stadens lönestat af kontanta medel år 1858.

Borgmästarens	rdr 205: 50 öre
4 rådmanslöner à 37 rdr	148: —
Stadsläkarens	150: —
Stadsfiskalens	135: 50
Kronokassörens	50: —
Stadskassörens	40: —
Vaktmästarens	45: —
Barmorskans	25: —
Fattigvårdens	125: —
4 brandvaktens	277: —
Deras beklädnad	100: —
Sotningen	100: —
Underhåll af brandredskap	90: —
Underhåll af hemmansvägarne	40: —
Magistratens tidningar	28: 50

(se vidare B—ds beskr.)

Vid den tiden hade staden fattighuset på tull-
hustomten N:o 6 i kvarteret Kräftan.

Stadens kontanta lönestat år 1893.

Borgmästaren	kr. 800: —
D:o lönetillägg, enl. stadsfullm. beslut d. 13 nov. 1884	500: —
D:o boställersättning	350: —
D:o andel i magistratens ersätt- ning för mistad inkomst	200: —
D:o andel i ersättning för di- verse medel	206: 70
	2,056: 70
Rådmännens löner:	
en rådman	300: —

två d:o 100 kr. hvardera	200: —	
D:o andel i mistad inkomst för bouppteckningar m. m.	300: —	
D:o andel i ersättning för diverse medel	36: 99	836: 96
Stadsläkaren	1,600: —	
Stadsfiskalen	1,000: —	
Stadskassören	400: —	
Krono-räkenskapsföraren	300: —	
Stadsfullmäktiges sekreterare	250: —	
Stadsexekutorn	100: —	
Stadsvaktmästaren	400: —	
2 poliskonstaplar 480 hvardera	960: —	
En nattpolis	200: —	
Barnmorskan	300: —	
Veterinärläkaren	50: —	
Skorstensfejaren	400: —	
Sprutmästaren	50: —	
Materialförvaltaren	50: —	
Auktions-vaktmästaren	20: —	
Orgelnisten	150: —	
Vaccinatrix för skrifmaterialier	30: —	
		<u>Summa kronor 9,153: 69</u>

Härtill kommer:

Presterskapets aföning

Kyrkans behof	kr. 400: —
Skolundervisningen	1,500: —
Slöjdskolan för flickor	100: —
Samskolan för gossar och flickor	1,500: —
Fattiggårdsföreståndaren	450: —

Räntor och amorteringar,

som staden har att årligen betala för på senare åren åsamkade skulder. Denna räntepost för 1893 uppgick till 4,776 kr. 97 öre. Hela utgiftsförslaget för samma år slutade på en summa af 39,860 kr. 52 öre.

Utom ofvanstående hafva stadsfullmäktige beslutat att teckna aktier i den föreslagna jernvägen Linde—Walskog för 10,000 kr. och att detta belopp skulle upplånas i någon bankinrättning, hvarjemte ligger under utredning prestbrons ombyggnad, som torde komma att bringa staden en kostnad af omkring 10 à 15,000 kr., hvadan anledning förefinnes till förökandet af stadens skulder.

De förut angifna räntorna och amorteringarne komma hufvudsakligen från lån, hvaraf det s. k.

kyrkobyggnadslånet,

som staden har gemensamt med landsförsamlingen (enl. kongl. maj:ts tillståndsbref d. 8 april 1870) å 65,000 kr. till kyrkans och prestgårdarnas återuppbyggande efter branden 1869, hvari staden har $\frac{1}{5}$:del eller 13,000 kr. och för hvilket årligen inalles betalas i ränta och amortering 911 kr. Vid 1893 års början återstå å stadens andel på kapital-skulden 4,691 kr. 54 öre.

För det andra lånet 50,000 kr., af d. 5 aug. 1884, till allmänna hypotekskassan för Sveriges städer, är den årliga räntan med amortering 3,040 kr., och återstår på detta lån d. 15 febr. 1893, kapitalskuld 45,670 kr. 58 öre. Lånet upptogs för utförandet af stadens dränering, och kostade

densamma, ehuru ej fullbordad, 14,200 kr. och för uppbyggande af stadens fattiggård vid Lindeshytan, som enl. entreprenad-kontrakt med ing. Janson på Håga och enligt hållen sluträkning kostade 18,300 kr., hvartill komma inventarier för fattiggården med omkring 4,500 kr. eller tillsammans 37,000 kr. Öfverskottet, 13,000 kr. af lånet, har troligen ingått i löpande utgifter för att minska taxeringen, enär det nu icke kan återfinnas.

— Öfver detta lån, 50,000 kr., tager jag mig friheten uppställa en liten tablå, för att visa hvilka följder i allmänhet döda lån hafva, eller sådana lån, som icke inbringa någon afkastning. Det torde för mången vara obekant, till hvilket slutresultat man kommer och hvilken skada, som det bringar den enskilda och den allmänna ekonomiska ställningen och hvori mången gång orsaken ligger till personers, samhällens och rikens ruinerande.

Ränta och amortering å lånet 50,000 kr. betalas pr år med 3,040 kr. eller under 40 år med 121,600 kr.

Lägges härtill ränta å 5 % på inbetalningarna under 40 år, så går räntan på dessa 121,600 kr. till — enl. följande tablå 124,648 kr., hvadan lånets totalsumma blir kronor 246,248.

Härvid bör anmärkas, att ränta på ränta icke är beräknad, utan endast ränta på de årliga inbetalningarna.

(Se tabell å nästa sida!)

Tablå öfver ränteberäkningen å förenämnde lån 50,000 kr., upptagande åren under hvilka utbetalningarna erläggas. (Lånet erhöles den 15 aug. 1884 och skall vara inbetaldt år 1924; med innevarande år äro 10 inbetalningar gjorda):

Åren, då inbetalningarna erläggas	Den årliga in- betalningen	Den in- betalda sum- man, hvarå ränta betalas	Ränta å 5 % kr.
1:sta året 1885...	3,040	3,040	152
2:dra » 1886...	»	6,080	304
3:dje » 1887...	»	9,120	456
4:de » 1888...	»	12,160	608
5:te » 1889...	»	15,200	760
6:te » 1890...	»	18,240	920
7:de » 1891...	»	21,280	1,064
8:de » 1892...	»	24,320	1,216
9:de » 1893...	»	27,360	1,368
10:de » 1894...	»	30,400	1,520

Fortsättes denna beräkning i 40 år eller till och med år 1924, så uppgå inbetalningarne till ..... kr. 121,600
och 5 % ränta på inbetalningarna till 124,648
Summa kr. 246,248
för erhållna 50,000 kr.

Härvid bör anmärkas, att ingen ränta är beräknad i 4:de kolumnen å tablå.

På de gångna 10 åren äro inbetalade 30,400 och ränta under denna tid 8,368

Staden har således redan på 10 år fått betala ..... kr. 38,768

Förr och nu.

Vid 1858 års slut var stadens folkmängd 1,015 personer, den kontanta lönestaten 2,145 rdr 9 sk. och 1 rst. och en tillgång förefanns i stadens kassor af 17,334 rdr 10 sk. och 9 rst.

Vid 1893 års slut var folkmängden 1,566 personer, den kontanta lönestaten 9.153 kr. 69 öre och stadens kassor tömda samt dessutom en skuld på 73,945 kr. 21 öre, hvaraf dock genom amortering kapitalskulden nu är minskad med 12,637 kr. 88 öre. Ehuru den årliga räntan och amorteringen fortfar att vara densamma, är dock kapitalskulden minskad till 61,307 kr. 33 öre.

Så länge beskattningen hufvudsakligen hvilade på gårds- och jordegarna, så låg äfven stadens styrelse och förvaltning i deras — synnerligast gårdsegarnes — händer. Tyngden af de allmänna befattningarna hvilade på dem utan ersättning, enär de ansågo det som en heder att få bära dem, hvarföre de också kallade dessa uppdrag, som rörde stadens angelägenheter, för förtroendeposter. Då nyare lagförfattningar inträdde och beskattning äfven lades på inkomst och arbete, öfvergick så småningom samhällets styrande och ledande makt från gårdsegarne till de personer, som hade största antalet bevillningskronor. Hvarthän detta förhållande leder, synes tämligen klart, men vi lemnade det åt en kommande generation att bedöma.

Till heder för de gamle kunna vi med fog och tacksamhet säga, att de lemnade stadens finanser i bästa skick utan skulder och med, efter den tidens förhållanden, ganska stora belopp i de allmänna kassorna.

»Glanspunkten för ett samhälle är alltid dess finansers blomstrande ställning och det är ett verkligt nöje att skildra detta för denna lilla plats», sade Berglund i sin beskrifning för nära 35 år sedan. Detta uttryck är nog en sanning i ett visst afseende, som gäller för både den enskilde och för det allmänna. Vid den tiden var staden skuldfri, men nu har ett motsatt förhållande inträdt. Det är förvånande att se, huru med den nyinrättade ledande och styrande institutionen behofven och utgifterna ökats, så att inkomster och utgifter icke kunnat hållas i jennvigt på annat sätt än att — som det vill synas — de förut antydda medlen måst anlitas, hvilket förhållande kommer, måhända förr än man anar, att inverka på de kommunala debetsedlarna.

Donationer och fonder.

Lindvallska donationen af d. 12 mars 1827 består af stadsjordsegen N:o 8 i Norsviken med tvenne logbyggnader, gifven till stadens fattiga borgare, enkör och barn för evärdeliga tider som ett stående kapital, hvaraf endast afraden för hvarje år skall tvenne gånger om året utdelas till de mest behöfvande — jul och midsommarafon proportionaliter.

Förvaltningen uppdragen åt stadens fattigdirektion — nu fattigvårdsstyrelsen — pastorsembetet och tvenne godkände borgare, hvaraf den ene bör vara rådman. Fattigvårdsstyrelsen redovisar inför rådhusrätten årligen, huru gifvan blifvit använd.

Förestående jordega N:o 8 innehåller 6 tunl. 8 kapl. åker och 3 tunl. 16 kapl. hage med två

logbyggnader. Frövi—Ludvika jernväg har af egan exproprierat jord för 1,200 kr., som nu äfven utgör ett stående kapital, upptaget under fattigvårdsstyrelsens förvaltning. För egans återstående del betalas nu i arrende 125 kr.

Berglundska donationen af d. 21 okt. 1850, 4,000 rdr banco, som från donators död förräntas i 25 år, och skall det deraf uppkomna kapitalet utgöra en fond, som aldrig får förskingras utan endast räntan användas till mensklighetens bästa.

Jordegan N:o 9. Sedan 25 års inkomst genom arrende eller annan afkastning blifvit samladt, skulle räntan å kapitalet jemte fortfarande afkastning användas till fattiga och vanartade barns uppfostran.

Af förenämnde samlade kapital och afkastning disponerar staden hälften och bergsförsamlingen hälften.

Donationsbrevet föreskrifver icke hvilken myndighet, som skall handhafva medlen, men de stå nu under fattigvårdsstyrelsens förvaltning, sammanslagna i en summa af 31,210 kr. 72 öre,* hvaraf staden och landet ega hälften hvardera.

Jordegan N:o 9 innehåller 5 tunl. 26 kapl. åker med en logbyggnad. Af egan har Frövi—Ludvika jernväg exproprierat jord för 1,200 kr., som bör ingå i jordegans fond, men nu upptagen i förestående 31,210 kr. 72 öre. I arrende för egans återstående del betalas nu 95 kr. pr år.

Ljungdahls testamente, 17,246 kr. 98 öre, förvaltas af fattigvårdsstyrelsen. Den årliga rän-

* Berglundska donationen bör rätteligen delas i tvenne fonder.

tan utbetalas i två terminer, d. 22 maj och 1 nov., till tvenne brorsdöttrar. Efter deras död kommer räntan under disposition af fattigvårdsstyrelsen, som för hvarje år har att särskildt utse fyra behöfvande, anständiga inom Lindesbergs stad boende och skattskrifna personer och tilldela dem räntan i lika lotter.

Då fattigvårdsstyrelsen bestämmer dessa 4 anifna personer, deltagar äfven stadens pastor och borgmästare med sina röster uti bestämmandet af de personer, som skola komma i åtnjutande af ifrågavarande årliga understöd.

Carin Groths fond. Till evangelisk-lutherska söndagsskolan i Lindesberg 500 kr., som skola utgöra en stående fond under pastorsembetets och fattigvårdsstyrelsens i staden gemensamma förvaltning och ansvar, hvaraf räntan årligen utdelas såsom uppmuntran till flitiga, välartade och behöfvande barn i nämnde skola.

Skulle denna skola komma att upphöra eller dess nuvarande syftemål förändras, så tillfaller fonden stadens slöjdskola för flickor, att på förenämnde sätt förvaltas och utdelas.

Fröken von Geddas stiftelse, 1,000 kr., förvaltas af *pastorsembetet i Lindesberg, hvaraf den årliga räntan efter pastorsembetets bepröfvande och afgörande utdelas till understöd åt obemedlade flickor i Lindes stad, hvilka sakna föräldravård.

Wedbergiska fonden af den 14 okt. 1872,

---

* För närvarande förvaltas fonden af fattigvårdsstyrelsen och medlen användas till slöjdskolan.

3,000 kr., förvaltas af bergsförsamlingens skolråd och är afsedd till lifränta för barn å testators egande **egendomar** inom Lindes socken; denna fond **reducerades** vid testators cession, så att vid d. 31 dec. 1890 hade den ett kapital af 580 kr. 77 öre. Fonden är insatt i Lindes sparbank på tillväxt och utgjorde den 31 dec. 1893 660 kr. 11 öre.

Atmerska stiftelsen af d. 14 okt. 1873 å 500 kr. står under kyrkorådets förvaltning, och skall den årliga räntan delas till 5 barn, födda på Östra Bohrs bruks egendomar, att för dem som grundplåt insättas på ränte- och kapital-anstalt, att lyftas vid 25 års ålder. Fonden är insatt på Lindes sparbank och utgjorde den 31 dec. 1893 726 kr. 55 öre.

7:de-november-stipendiet af d. 7 nov. 1878 å 400 kr., förvaltas af stadens skolråd, hvaraf räntan användes till stipendier i stadens pedagogi åt någon inom Lindes församlingar född — för flit och goda seder känd — yngling.

4:de-november-stiftelsen af d. 4 nov. 1864 å 500 kronor, förvaltas af skolans styrelse, och användes räntan vid pedagogien till premier för gossar.

Erik och Carolina Janssons donationsfond af d. 20 maj 1886. Stadens andel, utgörande 5,000 kr., förvaltas af drätselkammaren, hvaraf endast räntan får årligen efter stadsfullmäktiges bepröfvande användas till afgift för vård i Eugeniahemmet af ett fattigt och obotligt sjukt

barn, som är i saknad af lämplig vård i eget hem, eller till understöd för en eller två välartade fattiga gossar mellan 10 och 20 år, som visat sig ega håg och fallenhet för något tekniskt yrke, eller till understöd åt fattiga enkor eller till beklädnad åt fattiga barn, alla af den arbetande klassen, som ej erhålla understöd af allmänna fattigvården.

Af häradshöfdingen Thure Wallin i testamente af d. 11 jan. 1890, kapital 6,300 kr., — under förvaltning af sjukhusets styrelse — och hvaraf räntan efter en släktings död skall användas för anstaltens utvidgande och förbättrande, fria sjuksängars inrättande och dyligt.

Frisängsfonden af jan. 1892, insamlad af läkarne härstädes till belopp af 5,350 kr., hvaraf räntan skall användas för fattiga sjuka, som icke hafva understöd af kommunerna. Fonden förvaltas af sjukhusets styrelse, och läkarne härstädes bestämma, hvilka sjuka som få åtnjuta understöd.

Sammandrag

öfver förestående fonder och donationer m. m. samt anteckning af hvilka myndigheter desamma förvaltas.

Under drätselkammarens förvaltning:

Inteckning i jordegorna N:ris 24 och 25	700	
D:o » N:o 50	600	
Revers med borgen	90	1,390
Erik och Carolina Janssons donationsfond (stadens andel) 5,000 kronor,		

innestå på inteckning i gårdarne		
N:ris 42—46	4,000	
På deposition i Örebro ensk. bank ..	1,000	5,000
Till gators förbättring afsatta 1,000 årligen de sista 4 åren (på deposition)	4,000	
Till Prestbron under år 1893 d:o	1,000	
		<u>Kronor 11,390</u>

Under fattigvårdsstyrelsens förvaltning:

Ljungdahlska fonden	kr. 17,246:	98
Berglundska » (1/2 bergsförs.) ..	31,210:	72*
Lindvallska »	1,200:	—†
Geddas flickskolefond	1,000:	—
Berglunds d:o	1,000:	—
Karin Groths fond	500:	—
		<u>Kronor 52,157: 70</u>

Under sjukhusstyrelsens förvaltning:

Häradshöfdingen Wallins fond	6,300:	—
Frisängsfonden	5,350:	—
	<u>Kr. 11,650:</u>	—

Under kyrkorådets förvaltning:

Atmerska stiftelsen	726:	55
Expropriationsmedel för Sandvik	2,669:	32
	<u>Kr. 3,395:</u>	87

Under bergsförsamlingens skolråd:

Wedbergska fonden	660:	11

* Berglundska fonden har dessutom en jordega (N:o 8) med årligt arrende.

† Lindvallska fonden har derjemte en jordega (N:o 9) med afrad eller afkastning.

Under stadens skolråd:

7:de-november-stipendiet..... 400: —

Under skolstyrelsen:

4:de-november-stiftelsen ..... 500: —

Afkastningen af alla förestående donationer och fonder hafva bestämda föremål, hvartill räntorna skola användas, och utgöra således både kapital och räntor en tillgång, som staden icke eger, utan endast förvaltar.

Lindes sparbank

började sin verksamhet d. 1 okt. 1859 under ledning af häradsskrifvaren C. Haggren. Sparbanken hölls då öppen för insättningar och uttag hvarje lördag från kl. 11—1 på dagen.

Tillkomsten af denna sparbank synes af protokollet, hållet vid utlyst sammanträde den 16 juli 1859 med dem som tecknat sig för bidrag till grundfond, och utgjorde det tecknade beloppet då 296 kr. 31 öre; vid sammanträdet d. 24 aug. s. å. hade grundfonden stigit till något öfver 400 kr. Delegarne beslutade då att anskaffa materialier och börja verksamheten samt valde 8 ledamöter som sparbanks-direktion. Alla sammanträden för bankens ordnande, leddes af doktor Arosenius som ordförande.

De första stadgarne för sparbanken blefvo godkända af Lindes sockenstämma d. 23 april 1859 och sedan dess hafva tre reglementen för banken varit fastställda af kon. befallningsh. i Örebro län, näml.: d. 5 okt. 1867, d. 30 okt. 1890 och det nu gällande reglementet af d. 13 nov. 1893, hvori

stadgas, att antalet hufvudmän skall vara 30, deraf 10 för staden och 20 för bergsförsamlingen samt att en styrelse tillsättes, bestående af 10 ledamöter.

Sparbanken hålles nu öppen hvarje onsdag och lördag på kungjord tid för insättningar och uttag. För räkenskapernas förande är anställd särskild kamrerare, hvilken plats i många år innehafts af Gustaf Muhr, jemte tillfälligt biträde af en bokhållare.

Tablå öfver sparbankens tillväxt.

	Insättarnes fond.		Grundfond.		S u m m a kronor.	
Vid 1860 års slut	10,107	07	384	60	10,491	67
» 1870 » »	94,620	72	2,979	29	97,600	01
» 1880 » »	293,142	23	23,368	27	316,510	50
» 1890 » »	807,136	85	70,278	73	877,415	58
» 1893 » »	999,369	05	91,623	01	1,090,992	06

Lindes sjukhus,

beläget i kvarteret Bottnarna å tomten N:o 129, om $1\frac{8}{32}$ tomt eller 9,905 qv.-aln. Staden inköpte densamma genom drätselkammaren af rådman F. M. Victorin d. 20 aug. 1867 för 1,800 kr. med derå uppförd mälthusbyggnad jemte tredingsjord. Lagfart för staden af d. 26 april 1868.

Staden uppförde å denna tomt under åren 1867 och 68 sjuk- och fattighus i två våningar, som (enl. utdrag af räkenskaperna d. 16 dec. 1878) då kostat staden 14,346 kr. 60 öre, virket oberäk-

nadt, som tagits från stadsskogen, allt enl. stadskassörens då inlemnade uppgift.

Farsoten under 1877 — difteri och skarlakansfeber — manade landsförsamlingen att *anställa* en distriktsläkare, som i nov. 1877 tillträdde sin befattning. De derigenom uppkomna nya förhållandena gjorde nödigt för landsförsamlingen att äfven hafva sjukhus och köpte densamma förden skull af staden $\frac{3}{4}$ af all till sjukhuset hörande egendom för 8,000 kr., hvaraf för fastighet 6,300 kr. och för sjukhusinventarier 1,700 kr., enl. köpebref af d. 5 mars 1880. Landsförsamlingen har lagfart för sina $\frac{3}{4}$:delar i sjukhuset af den 26 okt. 1885.

Sedan landet blifvit egare till $\frac{3}{4}$ häraf, flyttades stadens fattiga från sjukhuset till i staden hyrda lägenheter, intill dess de kunde förflyttas till Lindshytte fattiggård.

Å sjukhuset företogs derefter en grundlig och genomgående reparation med förändringar å huset, och försattes detsamma i tidsenligt skick samt inköptes erforderliga instrument, hvartill länets landsting lemnade medel till den första uppsättningen.

Enligt beslut den 22 dec. 1879 tillsattes en sjukhusdirektion, bestående af 6 ledamöter från landet och 2 från staden, hvilka handhafva sjukhusförvaltningen, räknadt från d. 1 jan. 1880, samt mot lön en syssloman, som tillika är räkenskapsförare och kassör.

Vid komité-sammanträde den 23 dec. 1879, beslöts, att sjukhusets nya badinrättning skulle från d. 1 jan. 1880 hållas tillgänglig för extra badning mot bestämda afgifter en dag i hvarje vecka.

Direktör Sterneman upprättade år 1880 karta öfver tomtens torrläggning och plantering. För

att förbättra den träskartade ängen, gräfdes en större kanal, hvarigenom bildades en holme och med den uppgrädda jorden höjdes den deromkring varande låga marken, allt för en beräknad kostnad af 1,000 kr. Planteringen verkställdes den derpå följande våren.

År 1893 öfvertog sjukhusdirektionen af rådmannen Hultman den invid sjukhuset belägna stadsjordegan N:o 52, Vargtomten kallad, om 12 kapl., som han af skräddaren Lindqvists sterbhusdelegare inköpt för 300 kr., hvarå uppfördes samma år ett mindre uthus. Denna ega är, enl. nya stadsplanen, belägen i kvarteret Vargen under N:o 137.

Sjukhuset är brandförsäkradt i städernas allmänna bolag för 20,000 kr. och taxeringsvärderadt till 21,000 kr.

Af landstinget erhåller sjukhuset årligen anslag, beräknadt efter antalet af å sjukhuset vårdade patienter från landet, hvilket anslag år 1892 höjdes från 50 till 70 öre per dag och patient.

Sjukhusets alla handlingar och donationer förvaras under sjukhusstyrelsens vård och ansvar.

(Se vidare »Donationer»!)

Stadens broar.

Sundsbron underhöll staden intill dess kongl. brevet af d. 13 sept. 1780 lade halfva brons underhållningsskyldighet på landsförsamlingen.

Sedan den tiden har staden och landet med hälften hvardera deltagit i kostnaderna för denna bro; staden har norra och landet södra delen af bron.

Prestbron underhålles nu af staden, äfvensom vägen öfver stadsskogen, enl. kongl. resolution d. 15 okt. 1867.

Staden hade förut endast halfva *Prestbron* och landsförsamlingen vägen öfver stadsskogen.

Utskänningsbolaget

eller samma bolag, som ofta förekommer i dessa anteckningar, utgjordes af ett patriotiskt bolag, som i många år, eller från d. 1 okt. 1855, innehade spirituösarörelsen här i staden och ehuru man icke kan gilla såsom god denna handtering, förvaltade dock bolaget som affär, densamma i ett visst afseende med nit och omtanka och på ett för staden ekonomiskt sätt utan ersättning, tills mot slutet af dess verksamhetstid, då lön lemnades föreståndaren och räkenskapsföraren. Bolaget bygde under tiden flera af stadens allmänna hus och inköpte byggnadstomter m. m.

Då bolaget slutade affären, lemnades skolgården, enl. gåfvobref af d. 30 juli 1876, till staden jemte hotell- och postgården, sprut- och våghusen m. m., äfvensom inventarier och kassans behållning. Från den tiden har inkomsten af spirituösarörelsen ingått direkt i stadens allmänna kassa.

Frövi—Ludvika jernväg

bygdes de första åren efter 1870 och, såsom ersättning för af jernvägsbolaget begärd fri mark för station och jernväg öfver stadens område samt slipers, lemnade staden till ingenjör Stanley, enligt drätselkammar-protokoll den 3 jan. 1871, 17,421 kr. 21 öre.

Att denna jernväg varit staden och orten till stor nytta, kan väl ingen bestrida, men de stora förhoppningar, som då uttalades, att staden, såsom stad betraktad, skulle få en stor lyftning och uppblomstra, har ännu icke gått i fullbordan.

Stadens dränering.

För detta arbete voro tvenne förslag upprättade, det ena en stentrumma, 2 fot i fyrkant, för en beräknad kostnad af 15,000 kr.; det andra förslaget, upptagande saltglacerade lerrör till ett beräknadt pris af omkr. 8,000 kr. Dessa förslag undergingo flera rättelser och förändringar. Till sist utbjöds arbetet på entreprenad-auktion och stannade då hrr Olander & Börring för lägsta anbudet 14,200 kr. med bestämmelse af en stentrumma, 1 fot bred och 1 1/2 fot hög. Beslutet stadfästades af stadsfullm. d. 14 okt. 1884.

Denna ledning var bestämd att börja vid landsvägen mot Fingerboäng och fortsätta utefter Österlånggatans östra gränsdike mot stadsjorddegorna efter hela stadens längd och vidare efter Kopp-gatans södra sida till den s. k. Klosspussen. Den 9 sept. samma år beslöts, att icke leda vattnet till Klosspussen, utan i stället följa diket öfver Prest- och Borgmästarängarna.

Under dräneringsarbetets gång kom staden — på förslag af ing. Uhr — under fund med, att lerrörs-förslaget varit bättre att använda än det beslutade med stentrumma, hvarför ock ing. Uhrs förslag blef af stadsfullmäktige fastställt den 11 nov., hvilket beslut verkställdes af entreprenörerna utan nedsättning i den betingade entreprenadsumman 14,200 kr.

Tillfölje af de beslutade förändringarna, befinnes nu dräneringsledningen vara som följer:

Ledningen tager sin början vid landsvägen mot Fingerboäng med öppen stentrumma, täckt med plankor till Qvarngatan; derifrån murad och täckt stentrumma, 1 fot bred och $1\frac{1}{2}$ fot hög, till Borgmästargatan vid den der varande ränsbrunnen; derifrån saltglacerade lerrör, 12 v.-tums inv. diameter till inemot Prestängen, der ett litet stycke murad stentrumma finnes vid ledningens utmynning i öppet dike — dock med undantag af ett stads-
 kvarter midt för kvarteret Björn, äro icke rör der nedlagda, utan endast hyttslag till ledning för vattnet. Alla rören efter Österlånggatan äro nedlagda i det gamla afloppsdiket, som utgjorde gräns mellan staden och stadsjordsegorna. Detta arbete afslutades på våren 1885.

Som en början till stadens dränering är detta arbete mycket ofullständigt och kan icke tillfredsställa nuvarande och kommande behof till vattens afledning för dithörande stadsdelar, hvarför ock stadens myndigheter redan uppdragit åt kunnig person att uppgöra fullständigt förslag till dräneringsplan. Detta förslag har varit under arbete flere år och är ännu icke färdigt.

Under 1893 nedlades på våren dräneringsrör med 6 tums inv. diameter från Karlslunds bryggeris gräns till jernvägen, derifrån 12 tums rör under jernvägen med fortsättning efter jernvägens vestra dike till södra Torggatan och norra trottoaren till gamla ledningen i Österlånggatan. Kostnaden för den på östra sidan om jernvägen utgör 170 och för vestra sidan 290 kr., hvartill kommer för ledningen under jernvägens område, som jernvägsbolaget bekostat, 280 kr., hvilken senare kostnad hufvud-

sakligen har sin tillkomst för dikning, som jernvägsbolaget blef ålagd verkställa utan vunnet ändamål. Staden har för detta arbete således fått utbetala 740 kr., som rätteligen borde vara 460 kr.

I denna ledning äro inlagda 5 rensbrunnar och rör med tutar för ytterligare 4 brunnar.

Dalkarlshytte bruksdam.

har vållat staden och strandegarne kring Lindesjöarne och dess vattendrag mycken skada genom vattenuppdämningar och vattenståndets höjande i sjöarne, hvarigenom de bördiga holmarne och slätterängarna samt den låga marken, hvilken förr lemnat god afkastning i grässkördar, blifvit förvandlade till sjö och nästan oduglig mark. Derom vittna de många klagomål och rättegångar, som varit anställda för vinnande af rättelser deruti.

Alltsedan dammen ombygdes 1778 hafva prestholmarne, som på stadens karta äro upptagna till 5 tunl. 10 kapl. röjd och 1 tunl. 17 kapl. öröjd jord, till större delen blifvit lagda under vatten. I urtima tingsrättens syneinstrument år 1797 finnes anfördt:

Att på »den förut nyttjade körvägen till dessa »holmar ifrån de s. k. Bottnarna, vattnet nu stod »der det var som djupast, 5 kvarter; att stockar »och pålar, som blifvit nyttjade för att dermed »fästa farkoster, på flera ställen stått under vatten »och varit osynliga; att gärdesgårdar, som stängt »stadstomterna vid Lindessjön, voro 5, 6, 10 och »15 alnar inflyttade och de afhuggna störpären »ännu syntes under vattnet; att under torra somrar »varit körväg och sprängts sten utanför dessa tomter; att husen blifvit undanflyttade . . . . . och

»jorden bortsköljd» etc. Om ängarna heter det i samma protokoll: »— — som tillhöra stadsboer, »Vestantorp och Lindsby byamän, till en del nu »voro alldeles dränkta, gräsboten utgången och i »stället beväxta med gles fräken» etc.

Ehuru Dalkarlshytte bruksegare blifvit vid viten förelagda att icke uppdämma vattnet eller att hafva plankor på skidebordet, hvilket är något för högt, står nu vattenhöjden ungefärligen som undersöknings- och syne-protokollet omförmäler, hvarom vidare kan inhentas af de rättegångshandlingar, som finnas förvarade på Dalkarlshytte Bruk och hos disponenten Lindqvist på Ragvaldsberg. I sammanhang härmed må anföras

hvad de gamle veta att berätta

från den tiden, då stadens tomtegar år 1788 delade inegorna 26 tunl. 16 kapl. till inköpta $\frac{5}{6}$ hemman Lindsby. En del af dessa inegor bestod af ängsmark, som var mycket gifvande och en del af vanskött hårdjord med obrutna holmar och träd mellan åkrarna. Detta förhållande gjorde att alla ville hafva sin andel på ängarna. Vid den tiden bodde stadens inflytserikaste personer på stadens södra del, hvilka ock bringade delningen i beslut, nämligen att inegorna skulle fördelas i likhet med såsom tomterna voro belägna i staden, så att södra stadens tomter skulle tilldelas södra delen af inegorna och stadens norra del den norra delen af samma inegor. Genom förut omnämnda vattenuppdämning förlorade snart dessa ängar sin naturliga bördighet, så att vid rättegången d. 10 juni 1796 de beskrivas såsom ganska jämmerliga. De tomtegar, som erhöles af inegornas norra del, förbättrade och uppbröto densamma, hvilken jord

Häggeroth lemnade i vanhäfd, öfver hvilket förhållande stadens tomtegarer anförde missnöje.

Angående ängarnas bördighet kan vidare inhemtas af inegornas till $\frac{5}{6}$ mantal Lindesby gradering, angifven i skifteshandlingarna vid landtmäteriförrättningen år 1788, hvaribland förekommer ett ställe, betecknad »gräspussen», som blef graderad till 12:te kornet och den bästa fasta jorden till 6:te kornet; alltså fick »gräspussen» endast halfva jordarealen mot inegornas bästa jord på den fasta marken. Häraf framgår tydligt, hvilket värde ängarna hade intill dess desamma blefvo genom olaga vattenuppdämning förderfvade.

Beklädnad för poliskonstaplarna

lemnas hvarje år med byxor och mössor, hvar-
annat år med rockar och hvar tredje år med knappar.

Löneved,

som årligen lemnas af staden till följande behof:

Folkskolan, 12 kbm. barrved à 3 kr.....	36
Slöjdskolan, 6 kbm. barrved à 3 kr.....	18
D:o 6 » björkved à 4 kr.....	24
2 poliskonstaplar, 12 kbm. barrved à 3 kr....	36
Vaktmästaren, 6 kbm. barrved à 3 kr.....	18
Festvåningen, 6 kbm. björkved à 4 kr.....	24
Epidemisjukhuset 6 kbm. barrved à 3 kr.....	18
Rådhuset, polisvaktkontor och arrester, 6 kbm. björkved à 4 kr.	24

Kronor 198

För minnes skull antecknas, att vid brunnsgräfningen å komministergården påträffades mur-

sand och likaså vid slaskbrunnens nedsättning i okt. 1893, hvaraf vill synas, att den höga kullen, som utgör köksträdgård på tomten, innehåller sand, som vore skäl att vid större mursandsbehof undersöka och använda, hvarigenom gården kunde på ett nyttigt sätt förbättras och förskönas.

Gårdsegares brunnar, som på deras bekostnad blifvit upptagna under de sista 20 åren:

År	Gårdens nummer	Egarens namn.	Rör-brunn	Murad brunn
1881	Brogården	Borgmäst. I. Bergöö	I	
1880	N:o 7	Ingeniör R. Rubin	I	
1881	» 21	Byggmäst. N. Söderqvist	I	
	» 40	Apotekaren Ph. Nilsson	I	
1874	» 48	C. Larsson		I
	» 54	P. R. Lindstedt		I
	» 54	Målaren Lindmark		I
	» 56	Ingeniör G. Uhr	I	
1880	» 59	Byggmäst. Andersson		I
	» 71	Erik Larsson		I
1880	» 80	Grosshandl. A. Petterson	I	
1881	» 86	Rådman C. Carlsson	I	
1880	» 116	Veterinär A. Pålman	I	
1893	» 119	A. Jansson, Larsbo	I	
1877	» 122	Byggmäst. J. Larsson		I
1891	» 125	Handl. E. R. Sörbom		I
1878	» 146	Fru S. Svensson		I
1883	» 146	Lindes Mejeri		I
1885	» 147	Grosshandl. A. Petterson		I
1873	» 148	Ingeniör G. Uhr		I
1876	» 150	Byggm. A. Aug. Andersson		I
	» 159	Karlsunds Bryggeri		I
1892	{ Mellan 159 och 160 på trädgårdsplan }	d:o		I
1891	N:o 160	d:o		I
1889	» 160	Skräddaren L. F. Mossberg		I
1890	» 164	Smeden Eriksson		I
1886	Jordegan » 95	Byggmäst. Andersson O. G. Wallgren		I

Brunnar, upptagna på stadens bekostnad.

		Transp. fr. föreg. sida	9	19
1881(?)		Stadens torg	I	
	På N:o 58	Hotellgården	I	
	N:o 161	en murad brunn igenlagd, cirka 18 fot djup.		
		Vid vägen till stationen		I
		I Smedjegatan vid sjön		I
		I Köpmangatan		I
På stadens och landsförsamlingens bekostnad:				
1889	N:o 16	Komministergården	I	
1893		Prostgården	I	
1881	» 129	Sjukhuset	I	
S:ma brunnar			14	22

eller tillsammans 36 st. brunnar.

De äldre torde uppgå till 15 à 20 st., som i ofvanstående icke äro upptagna.

Utom ofvanstående brunnar har ingen. Janson en större brunn under arbete uti Borgmästargatans trädgårdsplan, som torde, i händelse arbetet lyckas, kunna blifva till nytta vid inträffande eldsvådor för sprutor, som äro försedda med sugslangar. De öfrige murade brunnarne, med undantag af brunnen vid gården N:o 48, som har omkring 30 fot till vattnet och således för stor sughöjd, torde möjligen åt de mindre sprutorna, som hafva lämpliga sugslangar, åtminstone till en början, kunna gifva vatten vid inträffande eldsolyckor.

Lindes och Ramsbergs härad kommer härstades att under åren 1894 och 95 uppföra

tingshusbyggnad,

hvari inrymmas flere lokaler, deribland lokal för Lindes sparbank m. fl. Byggnaden är belägen i Kyrkoqvarteret på tomterna: »Cappellanstomten» utan nummer

Publik	$\frac{26}{32}$	tomt om	$3,155\frac{5}{8}$	qv.-aln. och
N:o	63	$\frac{16}{32}$	»	»
		$\frac{10}{32}$	»	»
			$1,891\frac{1}{4}$	»
			$4,046\frac{7}{8}$	»

Ritningarna till byggnaden äro uppgjorda af arkitekten Th. Dahl i Köping och kommer huset att uppföras af tegel af byggmästaren A. Hansson för en entreprenadsumma af 55,300 kr.

Skulle svår grund förekomma, skall särskild ersättning därför beräknas. Stadens tidningar upplysa, att tillägg för grunden blifvit uppgjort med en beräknad kostnad af 4,790 kr.

Grundgräfningen är redan under arbete och af densamma synes som mycket sannolikt, att Lindesås kyrkoby haft denna plats, belägen på kyrkobordsgårdens område, till grus- eller sandtag, som vid stadens bebyggande blifvit igenfyldt och, att döma af de mörka jordlagren, hafva bland fyllnadsämnen äfven ditförts lemningar, aska och dylikt efter de år 1644 afbrända byggnadstomterna å Lindesåsby.

Byns utstakning till stadsplan verkställes på hösten samma år 1644 och privilegiebrevet för Lindesbergs stad erhöles, som förut är omnämndt, 1643 af förmyndarregeringen samt bekräftades af drott. Christina d. 10 nov. 1645.

Tillfölje af den stora sand- och grusropens igenfyllning 1644 måste gräfningen för nu pågående grundläggningsarbete göras så djup, att aflopp för grundvattnet icke kan ledas till Österlånggatas hufvudledningsrör för dräneringen, utan måste ledas

i Prestgatan emellan kyrkan och prostgården mot Lindessjön. Rörens nedläggning — hvilket arbete pågår, då detta skrives — består af saltglacerade lerrör af 6 tums invändig diameter med en lutning af 1 fot på 80 à 100 fot. Afvägningen utvisar, att denna rörledning för dräneringen ligger $16\frac{1}{2}$ fot under högsta punkten å Prestgatans stensättning.

Detta grundgräfningsarbete är af stort intresse, enär man deraf kan inhemta huru de gamle för 250 år sedan betedde sig vid svaga grundens läggning — motsvarande vår tids pålning —, huru de rest ansenligt grofva träkubbar dels med och dels utan träbädd som underlag. På de resta kubbarne sitter barken ännu kvar och trävirket är tämligen väl bibehållet; på några ställen synes näfver hafva lindats omkring trävirket och alltsammans inpackats med dy eller dyaktig jord. Under allt detta påträffas sandaktig lerbotten, sannolikt tillkommen af det lerlager, som efter hela Lindesåsen ligger ofvanpå sandlagret. Detta lerlager har, i den mån sand och grus hämtats, blifvit nedstjelt på bottnen i grusgropen, emedan under leret påträffas samma sand och gruslager, som finnes på båda sidor om detta kvarter.

För att få grunden till huset säker, är beslut fattadt, att för mellersta huspartiet och der gropen synes varit djupast, nedsätta omkr. 200 betonpelare en fot i diameter genom nyssnämnda lerlager på den befintliga grusbotten, som utgör sandgropens egentliga botten.

Lindes marknad räknar sin tillvaro från år 1802 och kallades då »Larsmäss-marknad», som hölls årligen omkring den 24 Augusti, i två dagar. Tiden har på senare åren blifvit framflyttad till

i medio af september. Utom denna har funnits en annan, som kallats »Karlsmäss-marknad», privilegerad d. 29 juli 1772, hvilken hölls i början af febr. månad och fortgick i 3 à 4 dagar; denna marknad upphörde för omkring 25 år sedan.

Före 1772 höllos här i staden inga marknader, men i stället fanns en liten marknad eller torgdag hvarje lördag, der ortens affärer uppgjordes, som i äldre tider hufvudsakligen bestodo af en slags byteshandel.

Att dessa marknader förr varit staden och orten till nytta, är klart, men förhållandena hafva med åren betydligt förändrats. Genom lättare kommunikationer och friare lagstiftning äro marknader här numera icke nödvändiga för affärsförhållandena. Marknadens äldre prägel af ett aktadt affärsmöte har så småningom blifvit förvandlad till en samlingsplats för allehanda löst folk, der sådana ting bedrifvas, som man icke gerna vill beskrifva; den bör fördenskull befrias ifrån alla sådana oskick, som nu florera och, om detta icke låter sig göra, borde den helt och hållet borttagas.

Stadens myndigheter.

Stadsfullmäktige, som bestå af 20 ledamöter, valdes första gången på allmän rådstufva i dec. månad 1882, halfva antalet för två år och den andra hälften för 4 år. För hvartannat år eller alla år, som sluta med jern siffra i årtalet, väljer allmän rådstufva i dec. månad 10 nya ledamöter för 4 år (hvarvid afgående kunna återväljas), således åren 1894, 96, 98 o. s. v.

Stadsfullmäktige hafva sina ordinarie sammanträden *andra tisdagen i hvarje månad* kl. 5 e. m.

Drätselkammaren började sin verksamhet den 1 maj 1859 med 7 ledamöter och 3 suppleanter, hvilka väljas för hvarje år af stadsfullmäktige i dec. månad. Ledamot är icke skyldig att kvarstå längre än 2 år. Reglementet fastställt den 12 jan. 1863. Ordinarie sammanträden hållas första tisdagen i hvarje månad kl. 9,30 f. m.

Byggnads-nämnden tillkom år 1875 och består af 3 ledamöter, deraf en lagfaren person, utsedd af och inom magistraten, jemte suppleant samt två ledamöter valda af stadsfullmäktige, med 2 suppleanter. Nämndens ledamöter och suppleanter utses för 4 år i sänder, och hafva sina sammanträden första måndagen i hvarje månad kl. 4 e. m.

Helsovårdsnämnden tillkom år 1875; väljes af stadsfullmäktige för 4 år i sänder. Nämnden består af 5 ledamöter och suppleanter till lika stort antal, hvaraf magistraten väljer inom eller utom sig en ledamot.

Fattigvårdsstyrelsen väljes af stadsfullmäktige och består af 5 ledamöter. De nu valda skola kvarstå till 1895 års slut.

Lindes sparbank. Hufvudmännens antal skall utgöra 30, hvaraf stadsfullmäktige före 1895 års utgång välja 5 och kommunalnämnden 10 att tjänstgöra under 4 kalenderår; sedermera väljes på samma sätt för hvartannat år, eller alla år med

udda slutsiffra i årtalet (se § 14 i Lindes sparbanks regl. af d. 13 nov. 1893).

Sparbankens styrelse består af 10 ledamöter, hvilka hufvudmännen välja 5 för hvarje år att tjänstgöra i 2 år (se § 18 samma reglemente).

Gode män för tillsyn af förmyndar-räkningar väljas af stadsfullmäktige före oktober månads utgång från och med år 1884 och der efter inom samma tid hvar tjerde år, 2 personer för Lindes stad att hafva tillsyn å förmyndarskap. Åren för val äro 1888, 92, 96 o. s. v.

Allmän uppskattning af fast egendom enligt de i bevillningsförordningen och instruktionen föreskrifna grunder, *skall verkställas år 1893* och sedermera hvar tredje år från nämnda år räknadt.

Ledamöter och suppleanter i bevillningsberedningen väljas 2 à 3 af stadsfullmäktige före d. 15 febr. och utses af kon. befallningshafvande till ordförande

Vid allmän rådstufva ega stadens alla röstberättigade att personligen närvara och afgifva sina röster samt få tillika hafva fullmakt för endast *en* annan röstberättigad. Ingen får rösta för mera än $\frac{1}{50}$ del af stadens hela röstetal, som för detta år är uträknadt utgöra 58 röster. Har en person högre röstetal, få de röster som öfverstiga 58, icke beräknas; likaså om någon har fullmakt och de sammanlagda rösterna öfverstiga 58, så beräknas icke de öferskjutande. För omyndig röstar förmyndaren.

En fullmakt kan skrivas sålunda:

Fullmakt för innehafvaren att vid allmänna rådstufvan härstädes i dag min talan föra och rösträtt utöfva, och godkänner jag mitt ombuds lagliga åtgöranden.

Lindesberg den .....

Namnet.

(Sigill).

I brist på sigill underskrifva tvenne vittnen.

Taxeringsvärden å stadens fastigheter.

<i>Hotellgården</i> med flyglar	kr. 78,000	
Rådhusomtén, publik $\frac{16}{32}$ tomt	—	—
Tomten N:o 57	$\frac{30}{32}$ »	800
» af N:o 58	$\frac{28}{32}$ »	700
» » » 60	$\frac{25}{32}$ »	600
» » » 61	$\frac{25}{32}$ »	1,000
		<u>81,100</u>
<i>Nedre hotellgården</i> eller		
Postgården på tomtén N:o 58 ..	23,500	
af tomtén N:o 58, $\frac{16}{32}$ tomt	400	<u>23,900</u>
<i>Aborren</i> N:o 62, $\frac{16}{32}$ tomt	900	
Spruthuset (fri)	2,500	
Våghuset	4,200	<u>7,600</u>
<i>Borgmästarängen</i> , stadsjord N:o 56 om		
I. tunl. 16 kapl.		<u>200</u>
<i>Skolgården</i> och tomterna N:ris		
24—28		<u>40,000</u>
<i>Folkskolans planteringsland</i> ,		
N:o 15 i kvarteret Hästen, om		
$\frac{16}{32}$ tomt	400	<u>40,400</u>

<i>Tullhustomten</i> , N:o 6 i kvarteret		
Kräftan, om $\frac{8}{32}$ tomt		
D:o utan nummer (en jordremsa	400	
mot bron)	200	600
<i>Stadens grustag</i> , stadsjord af N:o 160,		
2 inköp tillsammans 15,3 kapl.		200

Stadens skogar utgöras af:

<i>Hägerothsfall och Westmanstorp</i> ,		
N:ris 30 och 31, 112 tunl. 27		
kapl.	11,700	
Ånäs (N:o 208 Bånghagen, 6		
tunl.) (?)	700	
D:o boningshus och uthus	400	
Vid torpet Hägerothsfall, bo-		
ningshus	700	
<i>Lindesbý</i> , $\frac{5}{6}$ mantal — skogs-		
mark 409 tunl. 9 kapl.	65,000	
<i>Lindeshyttan</i> , $\frac{1}{2}$ mtl — skogs-		
mark 88 tunl. 14 kapl.	4,000	
<i>Stenhagen</i> , N:o 246, skogs-		
mark 2 tunl. 8 kapl.	400	82,900
<i>Kyrkberget o. Björkhyttebacken</i> ,		
50 tunl.	2,800	
Virkeshuset (fri)	1,000	
Jordegan N:o 87, 28 kapl.	500	4,300
	S:ma kronor	87,200
<i>Epidemisjukhuset</i> (fri)		1,500
<i>Fattigvreden</i> N:o 8 (Lindvallska donationen)		
areal 9 tunl. 24 kapl.*	2,300	
2 logar	200	2,500

* Den jord, som blifvit exproprierad till Frövi—Ludvika jernväg, är icke frändragen den angifna arealen.

<i>Fattigvreten</i> N:o 9 (Berglundska donationen) om 5 tunl. 26 kapl.*	kr. 1,400	
1 loge	200	1,600

(Af denna egas afkastning tillkommer hälften staden och hälften landsförsamlingen.)

<i>Kyrkan</i> ** (fri)	52,200	
Tomten, publik (fri)	2,200	54,400
<i>Norra begravningsplatsen</i> (fri) ..	1,500	
<i>Södra d:o</i> med grafkapell ..	2,700	
<i>Begravningspl. vid Brogården</i> <i>D:o i Kyrkberget</i>	— —	4,200
<i>Prostgården, huset</i>	19,100	
Tomten, publik $2^{20}/_{32}$ tomt.....	2,000	
Stadsjord N:o 55 Prestholmarna om 6 tunl. 27 kapl., hafva ge- nom vattenuppdämning blifvit förvandlade till oduglig mark och äro under högt vattenstånd osynliga	200	
Stadsjord N:o 59, Prestängen, om 1 tunl. 12 kapl.	400	
Gusselby N:o 5 Sandvik, 1 mtl, med areal af 213 tunl.	31,700	53,400
<i>Komministergården, huset</i>	10,000	
Tomterna N:ris 16—19, quart. Hästen	800	
Boställsjord N:o 58 om 6 kapl.	100	

* Jordarealen, som Frövi—Ludvika jernväg exproprierat, är icke frändragen.

** Staden eger $1/6$ i kyrka, begravningsplatser och prest-
gårdar; bergsförsamlingen $4/5$.

Bondtorp, enligt stadens karta i N:ris 121 och 122 och enligt Edströms karta af år 1883, 26 hektar 5 ar = 52 tunl. 24,7 kapl.	6,200	
Byggnad	300	
Ängen vid Wedevåg, 8 tunl. 19,1 kapl.	2,000	19,400
<i>Klockartomten</i> i kvarteret Gösen, publik ²⁶ / ₃₂ tomt		
Löningsjord N:o 107 Fingerboäng, 1 tunl. 2 kapl.		300
<i>Rektors löningsjord:</i>		
N:o 96 om 5 kapl.	200	
» 249 » 8 tunl. 1 kapl.	1,400	1,600
<i>Sjukhuset</i> i qv. Bottnarna*		
Tomten N:o 129 om 1 ⁸ / ₃₂ tomt	1,000	
» af N:o 137 i qv. Wargen, om 12 kapl. eller stadsjord N:o 52	300	21,300
<i>Fattiggården</i>		23,000

Lindes samskola,

som äfven kallas »Elementarskola för gossar och flickor», började sin verksamhet på hösten 1893 i pedagogiens lokal i skolgården och med användande af dess materiel.

Den 10 april 1894 erhöles följande regeringsbeslut: att indragna pedagogiens i Lindesberg fasta egendom, bibliotek, materialkassa och inventarier

* Staden eger $\frac{1}{4}$ del och landet $\frac{3}{4}$ delar.

skola öfverlemnas till staden, för att användas till samskolan; fjerde-november-stiftelsen skall förvaltas af stadsfullmäktige och afkastningen användas till premier och stipendier åt manliga lärjungar vid samskolan; afkastningen af sjunde-november-fonden skall användas till stipendier åt inom församlingen född yngling. Samma dag beslöto stadsfullmäktige, att samtlig från pedagogien till staden öfverlemnad egendom och materiel m. m. skall förvaltas af skolstyrelsen, som årligen inför stadsfullmäktige har att redovisa för förvaltningen.

Folkskolans planteringsland,

beläget i qv. Hästen, obebyggda gårdstomten N:o 15 om $16/32$ tomt och i areal $2.157^{3/4}$ qv.-aln. Belägen invid komministergården vid Återvändsgränd och mot Fingerboäng.

* * *

För Prestbrons ombyggnad äro ritningar och kostnadsförslag uppgjorda, hvilka nu ligga hos byggnadsnämnden för granskning och vidare utredning. Förslaget upptager brobyggnad af jeru med bordläggning af trä, och är läget för densamma föreslaget att blifva på vestra sidan om nuvarande bro, så att gamla bron kan användas under byggnadstiden. Nya brons läge får äfven den fördelen, att ån derstädes har grundare vatten och att bättre grund vinnes för bropelare än vid gamla bron. Bropelarna skola uppföras af huggen granit. För att få landsvägen rät för nya bron, bör en jordremsa inköpas af Hammerins jordega

och ett hörn af Erik Larssons vret, så snart dessa jordegor blifva till salu.

Blifvande gator enl. nya stadsplanen.

Då södra Torggatan behöfver utvidgas, så är jord dertill undantagen till 1,424 qv.-fot af tomten N:o 158 A i kvarteret Tuppen enl. gåfvobref till metodistförsamlingen af d. 19 mars 1887, hvilken jord nämnde församling eger begagna intill dess gata behöfver byggas.

För Kullgatan äro i samma gåfvobref af d. 19 mars 1887, så långt tomten N:o 158 A sträcker sig, undantagne 2,200 qv.-fot till Kullgatans halfva bredd. Denna jord är redan till gata utlagd och marken dertill afschaktad och planerad.

För södra Torggatan (eller Hermanstorpsvägen) af tomten N:o 157 i kvarteret Backen, mellan Kullgatan och Källartomten i samma N:o 157, 2,012 qv.-fot = 177 qv.-meter undantagne, enl. köpekontrakt af d. 11 okt. 1888 till ingeniör Carl E. Janson på Håga.

För Kullgatans halfva bredd af tomterna N:ris 156 och 157, räknadt från södra Torggatan till Trädgårdsgatans norra gränslinie, som der utgör gräns för trädgårdsplanen, äro 8,604 qv.-fot = 758 qv.-meter, enl. förenämnde köpekontrakt af d. 11 okt. 1888 till ingen. Janson, förbehållna till väg eller gata. Af denna gatujord är redan en del afplanerad och utlagd till gata så långt den

under 1893 nyanlagda och uppförda Lindes maskin- och snickerifabrik sträcker sig. Den öfriga gatu- jorden af halfva Kullgatans bredd, eger ingenjör Janson begagna, intill dess väg eller gata behöfver anläggas.

* * *

Genom vådeld d. 22 dec. 1887 nedbrunno vid stark köld men lugn väderlek, gårdarna N:ris 80 och 81 i kvarteret Gösen. Elden upptäcktes strax efter midnatt vid muren till gårdsegaren Norvalls bagarstuga i gården N:o 81, och på några timmar voro båda gårdarna lagda i aska. Grosshandlaren Petterson inköpte sedermera tomten N:o 81 och bortförde å båda tomterna den höga sandåsen samt bygde under de nästföljande två åren det nu varande, två våningar höga, tegelhuset, täckt med jernplåt. Huset är försedt med brandbotten och en större källar- eller jordvåning med hvalf af tegel på jernvägsräls.

* * *

Den nya dräneringsplanen för staden, som varit under arbete i flere år, har i dessa dagar af ingenjör Johanson från Örebro blifvit öfverlemnad till byggnadsnämnden härstädes, hvilket förslag äfven upptager vattenledning för staden med dertill hörande inrättningar. Kostnaden, jemförd med stadens resurser, synes blifva öfvermåttan stor, och torde således detta förslag, för kostnads skull, i sin helhet svårligen kunna genomföras.

* * *

Lindarna på stadens torg planterades våren 1892 uti gropar, grädda i sanden, 4 à 5 fot i diameter och omkring 4 fot djupa, fyllda med matjord. Träden köptes från Lindhults trädskolor för 2 kr. pr st.

* * *

Vid nya rörbrunnens nedsättning i veterinär Pålman's gård, påträffades vattenförande sandlager vid 44 fots djup och den fasta botten nåddes vid 44 $\frac{1}{2}$ fots djup.

Rättelser och tillägg.

Sid. 16. Under rubrik "*Berglundska Häggerothsfall*" står: å skogskartan betecknad med N:o 31; *skall vara*: Köpehandlingen angifver, att denna skogslott är å kartan betecknad med N:o 31.

Sid. 17. Den areal i åker, som är upptagen vid torpet Häggerothsfall och vid Ånäs, är inbegripen i arealen å den skog, hvarpå torpen äro belägna.

Sid. 34. "*En äng vid Wedevåg*": Rättas sålunda med följande tillägg:

Den del af ängen, som är belägen inom Qvarnbacka* rådgång norr om och intill Spettbäcken, innehåller, enligt uppmätning af år 1865:

Åker	5 tunl.	14,4 kapl.
Backe	3,6	"
Aflopsdike	1,6	" 5 tunl. 19,6 kpl.

och inom Högstaboda skifteslag:

Åker	2 tunl.	24,1 kapl.
Impediment	7,4	" 2 " 31,5 "

Ängens hela areal 8 tunl. 19,1 kpl.

Ängen lär icke vara skänkt af brukspatron Cederborg, utan räknar sin tillvaro från början af 1700-talet under benämning Klockarängen och längre fram förekommer namnet Prestängen som lönejord till komministern i Linde.

Sid. 75. Under rubrik "*Beklädnad för poliskonstaplarna*" står på andra raden »knappar»; *skall vara*: kappor.

* Qvarnbacka angifves i äldre handlingar ha varit akademi-frälsehemman.

Register.

	Sid.
A borren, kvarteret, parken	7, 39, 44
Akademiemmanet Lindesås	23, 28
Allmänna bodplatser	13, 20
B egravningsplatser	35
Beklädnad åt polisen	75
Beskattningslängd 1539	25
Björkhyttebacken (se Stadens skogar)	
Bondtorpet (se Komministergården)	
Borgmästarängen (se Stadens jordegor)	
Brandförsäkringar	44, 16, 32, 34
Brandstodsafgifter	45
Brunnar inom staden	76, 90
Byggnadsskyldighet har församlingen icke å Bondtorpet	34
Bänghagen (se Stadens skogar)	
Böcker	47
D alkarshytte bruksdam	73
Depositioner	65
Donationer och fonder m. m.	60, 33, 43, 53, 64
Under bergsförsaml. skolråds förvaltning	65
» drätselkammarens	64
» fattigvårdsstyrelsens	65
» kyrkorådets	33, 65
» sjukhusstyrelsens	65
» skolstyrelsens	66, 87
» stadens skolråds	66
E pidemijukhuset	10, 13, 41, 45

F attigvretarna	20, 60, 61, 65
Femtiotusen-kronor-lånet	56
Fisket i Lindessjöarna	42
Folkskolans planteringsland	87
Frövi—Ludvika jernväg	70
För minnet antecknas	9, 75, 90
Förr och nu	59
G rafkoret	36
Grustag, inköpta	13, 41
Guldsmedshytte kapell	37, 40
H edströms stuga	11
Herrhagen	27
Hotellgårdarne	8, 9, 40, 44
Hyses- och arrende-kontrakter	46
Häggerothsfall-torpet	17, 45
I nköp af tomtdelar	11, 40
Inteckningar och reverser	43, 64
J ordafsöndringar	13, 14, 18, 19, 40
till Frövi—Ludvika jernväg	33, 61
K apellanstomten, publik	33
Kassakistan, drätselkammarens	39
Klockarbacken	35
Klockartomten	35
Komministergården	33
Bondtorpet	34
Jordegan N:o 58	34
Ången vid Wedevåg	34, 91
Kyrkan	31
Kyrkans arkiv	36, 39
Kyrkberget (se Stadens skogar)	
Kyrkohyggnadslånet	56
Kyrkobordsgården	19, 24, 29
Vederlag för pastor	19

Lindes fattiggård	16
» härads tingshus	33, 77
» marknad	79
» samskola	86
» sjukhus	67
» sparbank	66
Lindesås kyrkoby	22, 25
Loge på tredingen	9, 45
Löneved	75

P rostgården	31
Holmarna N:o 55	29, 32
Sandvik	32
Expropriationsmedel	33
Ängen, stadsjord N:o 59	29, 32
Publika tomter, utan tredingsjord	15, 24

R ektorsgården	5, 39
Löningsjord	6
Räntor och amorteringar	56
Rättelser och tillägg	91
Röjd jord, tillhörande staden	20

S kogsafverkningsförslag af Bernhardt	41
D:o ▪ Jansson	41
D:o ▪ Vogelsang	41
Skolgården	6, 39, 44
Spruthuset	8, 44
Staden påförda 4 hemman	28, 30
Stadens: Björkhyttebacken af N:o 122	19, 27
Borgmästarängen N:o 56	11, 20, 29
Boltarna » 53	13, 20
Broar	41, 69, 70, 87
Bånghagn N:o 208	17
Dränering	71, 89
Eldsvådor, större	26, 89
Faste- och värdehandlingar	39, 40, 41
Fattigvreten N:o 8	60
D:o » 9	61
Finanser	53

Folkskolans planteringsland	87
Gator i nya stadsplanen	88
Grustag	13, 41
Hägerothsfall, stadsjord N:ris 30, 31	16, 17, 35, 40, 91
Inköp och åtkomsthändingar	22, 39, 40, 41
Jordegan N:o 87	13
Jordegor	30
Kartor och beskrifningar	47
Kyrkberget af N:o 122	19, 27
Lindesby, $\frac{5}{6}$ mantal	15, 29
D:o inegor (se tredingsjorden)	
Lindeshyttan, $\frac{1}{2}$ mantal	16, 29
D:o inegor (se fattiggården)	
Lönestat	54
Myndigheter	80
Oklara gränser	23, 27, 40
Rågångsutstakningar	40, 41, 42
Skogar	14, 20
Skogsareal	19, 20, 21
Stenhagen af N:o 246	18
Tredingsgatan	13
Träskola	14
Westmanstorp af N:o 31	18, 40
Vägar	41, 42, 70
Ångsremsa vid Norsviken	20

T axeringsvärden å stadens fastigheter	83—86
Tredingsjorden	15, 20, 74
Tullhustomterna	10, 41

U tskänkningsbolaget	70

W edevågs brukskyrka	38
Virkeshuset	27, 44
Våghuset	8, 44

Å näs	17, 45
Årlig total afverkning på stadens skogar	41

 Möjligen uppkommande behållning, sedan tryckningskostnaderna blifvit betäckta, är afsedd att användas för ordnande af Lindesbergs stads arkiv genom riksdagsmannen J. Johansson, Noraskog.